

Zarząd i Rada Gminy Wadowice Górne

**STRATEGIA SPOŁECZNO - GOSPODARCZEGO
ROZWOJU
GMINY WADOWICE GÓRNE**

**Programowanie rozwoju
gminy Wadowice Górne**

Wadowice Górne 1999

Opracowanie metodyczne oraz moderacja i koordynacja Sesji Strategicznej

Tarnowskie Stowarzyszenie Rozwoju Wsi i Rolnictwa

33 - 113 Zgłobice

tel 014 33 09 58

fax 014 674 30 20

Przygotowanie organizacyjne i obsługa techniczna

Urząd Gminy

39-308 Wadowice Górne

tel 014 682 62 03 do 06

fax 014 682 62 04

Skład Rady Gminy Wadowice Górne w latach 1998 - 2002

1. Pietras Teresa	Przewodnicząca Rady Gminy
2. Rybak Stanisław	Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy
3. Woszczyzna Piotr	Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy
4. Guła Józef	
5. Jarosz - Piejko Zofia	
6. Jeż Stanisław	
7. Kmieć Eugeniusz	
8. Kramarz Edward	
9. Kulig Antonina	
10. Midura Janina	
11. Miga Waław	
12. Polak Kazimierz	
13. Soboń Stanisław	
14. Stopa Kazimierz	
15. Szot Janusz	
16. Szot Józef	
17. Węgrzyn Józef	
18. Żmuda Marian	

Skład Zarządu Gminy Wadowice Górne w latach 1998 - 2002

1. Stefan Rysak	Wójt Wadowice Górne
2. Jan Bigda	Zastępca Wójta
3. Janusz Szot	
4. Józef Szot	
5. Marian Żmuda	

1. WPROWADZENIE

Cel i geneza opracowania

Planowanie strategiczne - moda czy konieczność? Takie pytanie zadaje dziś jeszcze wiele samorządów gminnych.

Większość jednak wchodzi w proces planowania strategicznego mając świadomość, że jest to nowoczesny model zarządzania gminą oraz element praktycznego wdrażania samorządności i nawiązywania dialogu społecznego.

Doświadczenie pokazuje, że strategia rozwoju gminy jest najskuteczniejszą formą aktywności gospodarczej i społecznej mieszkańców oraz kartą przetargową w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz.

Żadna jednak strategia, ani żaden plan nie zostanie zrealizowany z sukcesem jeśli mieszkańcy nie odnajdą w nim swoich życzeń, pomysłów i koncepcji. Aby strategia stała się narzędziem prowadzącym do ożywienia gospodarczego i społecznego musi być tworzona z zachowaniem zasad pełnego partnerstwa i konsensusu społecznego.

Samorząd Gminy Wadowice Górne rozumiejąc konieczność chwili, podjął inicjatywę opracowania **Partnerskiej Strategii Społeczno-Gospodarczego Rozwoju** na lata 1999-2015, której zarys przedstawia niniejsze opracowanie.

Ambicją tegoż samorządu była inspiracja społeczności lokalnej do wypracowania Wizji Przyszłości dla Gminy Wadowice Górne, głównych kierunków jej rozwoju oraz celów strategicznych i zadań do wykonania w krótszym i dłuższym okresie czasu.

Strategia Społeczno-Gospodarczego Rozwoju Gminy Wadowice Górne jest efektem pracy kilkudziesięcioosobowej grupy mieszkańców, która w czasie czterodniowej "Sesji Strategicznej" pracowała samodzielnie, kreując wizerunek swojej przyszłości.

*Nigdy nie rezygnuj z celu
tylko dlatego, że osiągnięcie
go wymaga długiego czasu.
Czas i tak upłynie.*

"O sukcesie" H.Jackson Brown Jr

W dniach 14, 15, 16 kwiecień 1999 r. odbyła się tzw. "Partnerska Sesja Strategiczna". Była ona najistotniejszym elementem procesu tworzenia Gminnej Strategii Rozwoju. Stanowiła bowiem dla mieszkańców swoiste forum dyskusyjne na temat krótko i długoterminowych kierunków rozwoju oraz gospodarczego i społecznego wizerunku, do którego gmina powinna dążyć.

Do udziału w 3-dniowej "Sesji Strategicznej" zaproszeni zostali radni gminy, sołtysi, przedstawiciele instytucji gospodarczych i społecznych funkcjonujących na terenie gminy oraz indywidualni mieszkańcy.

Sesja miała charakter otwarty tzn. że każdy mieszkaniec gminy mógł w niej aktywnie uczestniczyć, angażując swój potencjał intelektualny oraz wiedzę i doświadczenie.

W celu zapewnienia uczestnikom skutecznej i wydajnej pracy do przeprowadzenia Sesji zaangażowano moderatorów.

Główną ich rolą było ułatwianie dyskusji uczestnikom oraz koncentrowanie ich uwagi na problemach będących przedmiotem strategii. Uczestnicy pracowali w systemie grupowym. Podstawowym warunkiem pracy poszczególnych grup było uzyskanie konsensusu społecznego co do merytorycznego kształtu strategii.

W pierwszym dniu Sesji uczestnikom została przedstawiona społeczno-gospodarcza diagnoza gminy. Na jej podstawie oraz na bazie własnych doświadczeń uczestnicy przeprowadzili tzw. analizę SWOT czyli dokonali oceny mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

W drugim dniu Sesji, na podstawie inwentaryzacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wytyczone zostały główne kierunki rozwoju gminy oraz cele strategiczne.

W trzecim dniu Sesji określono plany zadań zmierzające do realizacji celów strategicznych. Sesja Strategiczna w odczuciu uczestników była żmudna i wyczerpująca, ale konieczna dla nawiązania partnerskiego dialogu mieszkańców z władzami gminy i odwrotnie.

Dla zachowania pełnego partnerstwa dyskusja uczestników prowadzona była w małych grupach z zastosowaniem odpowiednich technik, które nie pozwalały na zdominowanie dyskusji przez jedną osobę, a raczej zachęcały do uczestnictwa osoby bierne. Dyskusje były w pełni demokratyczne tzn. że każdy uczestnik miał jednakową możliwość udziału, niezależnie od stanowiska, pozycji, starych czy osobowości.

Ostatecznym rezultatem "Partnerskiej Sesji Strategicznej" było wypracowanie:

- Wizji Rozwoju Gminy
- Kierunków Rozwoju Gminy
- Celów Strategicznych
- Planu zadań krótko i długoterminowych

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Wadowice Górne położona jest w województwie podkarpackim, w zachodniej części powiatu mieleckiego, nad rzeką Breń, przy drodze prowadzącej do Mielca. Gmina leży około 40 km na północny-wschód od Tarnowa, a w bezpośrednim sąsiedztwie Mielca, z którym graniczy od północnego wschodu. Do roku 1998 wchodziła w skład województwa tarnowskiego.

Zajmuje obszar o powierzchni 87 km², który zamieszkuje 6 853 tys mieszkańców. W jej skład wchodzi 13 sołectw. Są to: Grzybów, Izbiska, Jamy, Kawęczyn, Kosówka, Piątkowiec, Przebendów, Wadowice Dolne, Wadowice Górne, Wampierzów, Wierzchowiny, Wola Wadowska, Zabrze.

Wadowice Górne są gminą o charakterze rolniczym. Spośród kilkudziesięciu podmiotów gospodarczych duże znaczenie mają zakłady przetwórstwa mięsnego, wyrobów gumowych, produkcji rur PCV i warsztaty ślusarskie.

W gminie Wadowice Górne funkcjonuje rozwinięta sieć wodociągowa z nowoczesną stacją uzdatniania wody w Wampierzowie, z gazu ziemnego korzysta tylko część gminy.

Burzliwa historia tych ziem zniszczyła wiele cennych zabytków. Pozostały tylko nieliczne ślady - przydrożne krzyże, kapliczki obok których turysta nie przejdzie obojętnie. Przybywających turystów gmina zaprasza do obejrzenia m.in. kościoła parafialnego pw. św. Anny (z 1652r.) w Jamach Wielkich, parku podworskiego w Izbiskach z osobliwym zespołem zrosniętych starych lip oraz buków.

Stefan Rysak

Wójt Gminy Wadowice Górne:

Urząd Gminy

39-308 Wadowice Górne

tel. (0-14) 682 62 03 do 06

fax (0-14) 682 62 04

Położenie gminy Wadowice Górne w powiecie mieleckim.

ANALIZA UWARUNKOWAŃ SPOŁECZNYCH

3.1. Ludność

3.1.1. Liczba ludności

Gmina Wadowice Górne liczy 6853 mieszkańców i zajmuje obszar o powierzchni 87 km² (dane z 1998r).

Ze względu na liczbę mieszkańców należy do grupy gmin średnich. Porównywana bowiem z przeciętną gminą wiejską w kraju liczącą 6,6 tys. mieszkańców niewiele odbiega wielkością. Ze względu na obszar zajmowanej powierzchni należy zakwalifikować ją do gmin mniejszych, gdyż średnia powierzchnia gminy wiejskiej w kraju wynosi 135 km² i jest znacznie wyższa.

Na przestrzeni lat 1990 -1997 liczba ludności w gminie Wadowice Górne zwiększyła się o 30 osób, co w odniesieniu do 1990 roku stanowi zaledwie 0,4%. Oznacza to, że dynamika wzrostu ludności jest znacznie niższa niż średnia dla obszarów wiejskich byłego województwa tarnowskiego wynosząca 4,4%. (tabela 1)

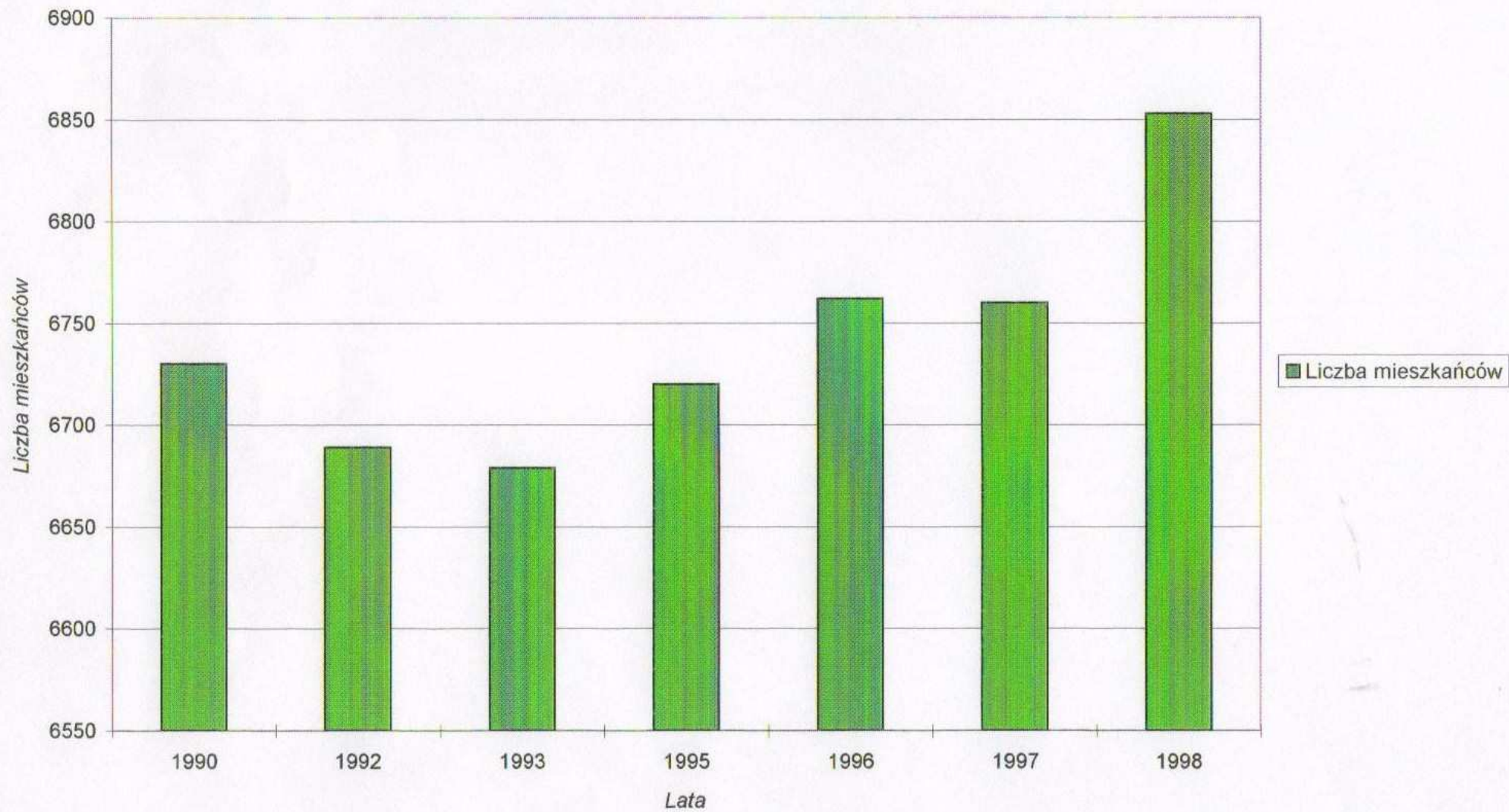
Tabela 1. Liczba ludności gminy Wadowice Górne na tle obszarów wiejskich byłego województwa tarnowskiego w latach 1990-1997

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>1990</i>	<i>1992</i>	<i>1993</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>	<i>Różnica 97-90</i>	<i>Stosunek 1997/1990</i>
Gmina Wadowice Górne	6730	6689	6678	6720	6762	6760	30	1,004
Byłe woj. tarnowskie - wieś	430 200	440 300	442 400	445 700	447 100	449 000	19 100	1,04

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998

Najniższa liczba mieszkańców była w roku 1993, w którym zanotowano spadek o 52 osoby, w stosunku do 1990 roku. Od 1994 roku obserwuje się stały wzrost liczby ludności. (wykres 1)

Liczba ludności gminy Wadowice Górne w latach 1990 - 1998

Na tle 9 gmin wiejskich powiatu mieleckiego gmina Wadowice Górne zajmuje 5 miejsce pod względem liczby ludności. (tabela 2)

Tabela 2. Wybrane wskaźniki charakterystyki demograficznej gminy Wadowice Górne tle gmin powiatu mieleckiego (dane z 31.XII.96)

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkańców	Gęstość zaludnienia (osób/km ²)	Liczba kobiet na 100 mężczyzn	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
Mielec - miasto	64 370	1359	105,1	70,3
Borowa	5642	102	101,1	93,2
Czermin	6497	81	97,2	84,5
Gawłuszowice	2874	85	99,0	81,6
Mielec	11514	94	101,2	79,5
Padew Narodowa	5489	78	95,8	78,9
Przeclaw	10701	80	98,0	81,5
Radomyśl Wielki w tym miasto	13323 2351	83 298	100,2 103,4	86,9 80,6
Tuszów Narodowy	7242	81	98,7	86,1
Wadowice Górne	6762	78	97,5	88,1
Powiat mielecki	134 414	153	101,8	75,9
Województwo podkarpackie	2 117 341	118	103,8	75,2
POLSKA	38 639 341	124	105,9	69,2

Źródło: Gminy w Polsce 1996 GUS

3.1.2. Sieć osadnicza

Gmina obejmuje 13 sołectw zróżnicowanych pod względem liczebności mieszkańców. Największym sołectwem są Wadowice Górne liczące 1088 mieszkańców i stanowiące centrum administracyjne gminy. Najmniejszymi sołectwami są Kosówka i Grzybów z taką samą liczbą mieszkańców wynoszącą 176 osób oraz Piątkowiec - 262 osoby i Kawęczyn - 299 osób. Następną grupę stanowią sołectwa liczące powyżej 300 osób tj. Wierzchowiny - 322, Przebendów - 325, Zabrze - 380. Pozostałe miejscowości jak Izbiska, Wadowice Dolne, Wampierzów, Wola Wadowska, Jamy to sołectwa większe liczące ponad 600 osób.

3.1.3. Gęstość zaludnienia

Gęstość zaludnienia wyrażona liczbą mieszkańców na 1km² powierzchni ogólnej, w gminie Wadowice Górne wynosi 78 osób/1km² co oznacza, że jest niższa od średniej krajowej wynoszącej 124 osoby na 1km² oraz od średniej dla województwa podkarpackiego wynoszącej 118 osób/km². (tabela 2)

W porównaniu do średniej obliczonej dla powiatu mieleckiego zagęszczenie ludności w gminie Wadowice Górne jest prawie o połowę niższe.

Wśród gmin powiatu mieleckiego pod względem gęstości zaludnienia gmina Wadowice Górne wraz z gminą Padew Narodowa zajmują ostatnie miejsce.

Zważywszy na fakt, że wskaźnik zagęszczenia powierzchni ogólnej w kraju, w województwie czy w powiecie znacznie podnoszą gęsto zaludnione aglomeracje miejskie, bardziej wyrazistym porównaniem gęstości zaludnienia będzie przedstawienie gminy Wadowice Górne na tle 2170 gmin wiejskich w kraju. Otóż, jak wynika ze przedstawionego niżej zestawienia gmina Wadowice Górne mając wskaźnik zagęszczenia ludności - 78 osób/1km² należy do grupy gmin, które w Polsce reprezentowane są najliczniej i wśród ogółu wszystkich gmin zajmują 38,2%. (tabela 3)

Tabela 3. Procentowy układ gmin wiejskich w Polsce wg wielkości wskaźnika gęstości zaludnienia.

Gęstość zaludnienia	poniżej 25 osób/km ²	25-49 osób/km ²	50-99 osób/ km ²	100-149 osób/km ²	150 i więcej osób/km ²
Odsetek gmin	10,1	37,8	38,2	8,3	5,6

Źródło: Spójna polityka strukturalna rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa.

Specyfika obszarów wiejskich wymaga aby na problem ich zagęszczenia spojrzeć przez pryzmat obciążenia agrarnego, które wyraża się liczbą ludności na 100 ha użytków rolnych. W gminie Wadowice Górne przeciętne zagęszczenie użytków rolnych wynosi 100 osób na 100 ha użytków rolnych i jest o 21 osób wyższe od średniej krajowej, wynoszącej 79 osób na 100 ha użytków rolnych. Wskaźnik ten jest jednak dużo niższy od średniej dla rejonu tarnowskiego oraz rzeszowskiego, na obrzeżach których znajduje się gmina Wadowice Górne. (tabela 4)

Tabela 4. Niektóre dane dotyczące ludności Gminy Wadowice Górne na tle Małopolski i kraju.

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkańców		Ludność wiejska	
	ogólna (tys.)	na 1 km ²	% ludności ogółem	na 100 ha UR
POLSKA	38609	124	38,2	79
REGION MAŁOPOLSKA	7000	150	53,7	139
w tym były województwo:				
krakowskie	1241	381	31,5	178
przemyskie	415	93	60,9	98
rzeszowskie	746	170	58,0	152
tarnobrzeskie	609	97	60,0	97
tarnowskie	693	167	64,3	157
Gmina Wadowice Górne	6,8	78	100	100

W gminie obserwuje się wysokie zróżnicowanie sołectw pod względem liczby mieszkańców przypadającej na 100 ha użytków rolnych; od 67 osób w miejscowości Wierzchowiny do 157 osób w Wadowicach Górnych. Na obszarze gminy zaznaczają się dwie strefy: gęstego zaludnienia w części południowej: Wadowice Górne, Izbiska, Piątkowiec, Grzybów oraz rzadszego zaludnienia w części północnej: Kawęczyn, Zabrze, Kosówka, Wampierzów. (tabela 5)

Tabela 5. Liczba mieszkańców gminy Wadowice Górne wg poszczególnych miejscowości

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców na 100 ha UR
Wadowice Górne	1088	157
Jamy	877	94
Wola Wadowska	769	90
Wampierzów	768	88
Wadowice Dolne	753	96
Izbiska	658	135
Zabrze	380	91
Przebendów	325	89
Wierzchowiny	322	67
Kawęczyn	299	82
Piåtkowiec	262	154
Grzybów	176	114
Kosówka	176	70

Źródło: Dane Urzędu Gminy

3.1.4. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny w gminie Wadowice Górne w latach 1990 - 1997 wykazywał tendencję spadkową. Najwyższą wartość zanotowano w 1992 roku - 9,7 promila (na 1000 mieszkańców). (tabela 6).

Tabela 6. Przyrost naturalny w gminie Wadowice Górne (na 1000 mieszkańców) w latach 1990 -1997

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>1990</i>	<i>1992</i>	<i>1993</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>
Gmina Wadowice Górne	7,5	9,7	6,0	3,2	4,2	3,4

Źródło: *Urząd Statystyczny w Tarnowie*

Na tle kraju, gdzie przyrost naturalny osiągnął w 1997 roku wartość 0,9 promila gmina Wadowice Górne należy do gmin prężnych demograficznie, podobnie zresztą jak powiat mielecki - 3,9 promila oraz całe województwo podkarpackie - 3,2 promila.

Tabela 7. Charakterystyka procesów demograficznych w gminie Wadowice Górne, w powiecie mieleckim, w województwie podkarpackim i w kraju. (dane z 1997 roku)

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Przyrost naturalny</i>	<i>Saldo migracji</i>
	<i>na 1000 mieszkańców</i>	
Gmina Wadowice Górne	3,4	-3,6
Powiat mielecki	3,9	-1,6
Województwo podkarpackie	3,2	-0,5
Polska	0,9	-0,3

Źródło: *Polska w nowym podziale terytorialnym GUS 1998*

Wśród 9 gmin wiejskich należących do powiatu mieleckiego Wadowice Górne zajmują 6. miejsce pod względem wielkości przyrostu naturalnego. (tabela 8)
 W 1996 roku najwyższy przyrost naturalny odnotowano w gminie Czermin - (9,0 promila), natomiast najniższy w gminie Tuszów Narodowy (-1,1 promila)

Tabela 8. Charakterystyka procesów demograficznych w gminie Wadowice Górne na tle gmin powiatu mieleckiego (dane z 1996)

Gmina	Przyrost naturalny	Saldo migracji	Współczynnik dynamiki demograficznej
	na 1000 mieszkańców		
Mielec gm. miejska	4,2	-1,2	1,718
Borowa	6,0	-5,3	1,607
Czermin	9,0	-	1,937
Gawłuszowice	2,1	-7,3	1,171
Mielec	4,9	-0,4	1,538
Padew Narodowa	0,9	-0,2	1,078
Przeclaw	5,1	0,7	1,539
Radomyśl Wielki w tym miasto	6,4 5,5	-2,2 11,4	1,662 1,813
Tuszów Narodowy	-1,1	-4,4	0,918
Wadowice Górne	4,2	-0,7	1,414

Współczynnik dynamiki demograficznej - relacja liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie

Źródło: Gminy w Polsce w 1996r. GUS, Polska w nowym podziale terytorialnym GUS 1998

3.1.5. Saldo migracji

Saldo migracji obserwowane na przestrzeni lat 1990 - 1997 jest ujemne. Oznacza to, że więcej osób z gminy wyjeżdża niż przyjeżdża. Najwyższe saldo migracji zanotowano w 1990 roku, w którym wynosiło - 16,6 promila, a najniższe w 1996 roku - 0,7 promila.

Tabela 9. Saldo migracji stałej w gminie Wadowice Górne (na 1000 mieszkańców) w latach 1990-1997

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>1990</i>	<i>1992</i>	<i>1993</i>	<i>1995</i>	<i>1996</i>	<i>1997</i>
Gmina Wadowice Górne	-16,6	-7,5	-7,5	-3,9	-0,7	-3,6

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998

3.1.6. Struktura wiekowa

W strukturze ludności rozpatrywanej wg ekonomicznych grup wiekowych dominuje ludność w wieku produkcyjnym, co jest prawidłowością demograficzną. Udział tej grupy wynosi 58,9% ogółu mieszkańców i jest nieco wyższy niż w powiecie mieleckim (56,1%) i w województwie podkarpackim (57,1%). W porównaniu do powiatu mieleckiego i województwa podkarpackiego w gminie Wadowice Górne występuje niższy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym. (tabela 10).

Ludność w wieku przedprodukcyjnym, a więc młodzież i dzieci stanowią 28,7% i jest to nieco mniej niż średnio w powiecie mieleckim 29,9%, województwie podkarpackim 29,3%, ale równocześnie nieco więcej niż średnio w kraju 26,3%. Populacja ludzi starszych w wieku poprodukcyjnym wynosi 12,3% i jest mniejsza niż średnio w powiecie mieleckim, w województwie podkarpackim i w kraju.

Tabela 10. Struktura wiekowa mieszkańców gminy Wadowice Górne na tle powiatu mieleckiego, województwa podkarpackiego i kraju. (stan w 1997)

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Ludność (udział %)</i>			<i>Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym</i>
	<i>w wieku przedprodukcyjnym</i>	<i>w wieku produkcyjnym</i>	<i>w wieku poprodukcyjnym</i>	
Gmina Wadowice Górne	28,7	58,9	12,3	69
Powiat mielecki	29,9	56,1	13,0	76
Województwo podkarpackie	29,3	57,1	13,6	75
POLSKA	26,3	59,6	14,1	68

Źródło: Gminy w Polsce w 1996r. GUS, Polska w nowym podziale terytorialnym GUS 1998

Relację ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wyraża wskaźnik obciążenia demograficznego. W gminie Wadowice Górne wynosi on 69, co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 69 osób w wieku nieprodukcyjnym. Wskaźnik obciążenia demograficznego kształtuje się więc podobnie jak w skali kraju. Dla porównania w powiecie mieleckim wynosi on 76, w województwie podkarpackim -75, a w kraju - 68.

Struktura wiekowa ludności w poszczególnych miejscowościach nie jest wyraźnie zróżnicowana. Najwięcej ludzi młodych do 35. roku życia jest w miejscowościach: Grzybów, Zabrze, Przebendów, Wierzchowiny, najmniej w miejscowościach: Piątkowiec, Kosówka, Kawęczyn, Izbiska. Największy odsetek ludzi starszych powyżej 55. roku życia jest w miejscowości: Kawęczyn i Kosówka.

Tabela 11. Ludność gminy Wadowice Górne wg poszczególnych sołectw i grup wiekowych

Miejscowość	Ludność gminy w wieku						Razem = 100%
	poniżej 35 lat		35 - 54 lata		powyżej 55 lat		
	liczba	% ogółu mieszkańców wsi	liczba	% ogółu mieszkańców wsi	liczba	% ogółu mieszkańców wsi	
Grzybów	111	66,5	27	16,2	29	17,3	167
Izbiska	342	52,5	160	24,6	149	22,9	650
Jamy	481	54,6	198	22,5	202	22,9	881
Kawęczyn	155	52,5	61	20,7	79	26,8	295
Kosówka	93	50,5	38	20,7	53	28,8	184
Piåtkowiec	135	50,2	70	26,0	64	23,8	269
Przebendów	184	57,0	67	20,7	72	22,3	323
Wadowice Dolne	404	53,2	190	25,0	165	21,7	759
Wadowice Górne	617	56,4	224	20,5	253	23,1	1094
Wampierzów	435	56,2	159	20,5	180	23,3	774
Wierzchowiny	183	57,0	66	20,6	72	22,4	321
Wola Wadowska	437	55,7	178	22,7	170	21,6	785
Zabrze	232	58,8	81	20,6	81	20,6	394
RAZEM	3808	55,2	1519	20,0	1569	22,8	6896

Źródło: Dane Urzędu Gminy

3.1.7. Struktura wiekowa użytkowników gospodarstw

Najliczniejszą grupę wśród użytkowników gospodarstw stanowią osoby w wieku 40 - 49 lat. Nieco mniej liczni chociaż również pozostający w dominacji są użytkownicy w wieku 30 - 39 lat - 20,7% oraz użytkownicy w wieku 50 - 59 lat - 19,5%. Niewielki odsetek wśród ogółu użytkowników stanowią ludzie młodzi poniżej 29. roku życia - ok. 9%. Stosunkowo liczną grupą wśród użytkowników są osoby w wieku emerytalnym. Średnio co 7 użytkownik gospodarstwa jest emerytem.

Tabela 12. Użytkownicy gospodarstw rolnych (działek) wg wieku w gminie Wadowice Górne na tle gmin wiejskich byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego.

Jednostka terytorialna	Ogółem	Przedziały wiekowe						
		15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-64	pow. 65 lat
Gmina Wadowice Górne	1360	1	117	281	340	265	141	215
	100	0,07	8,6	20,7	25,0	19,5	10,4	15,8
byłe woj. tarnowskie - wieś (%)	100	0,19	7,5	18,0	22,8	19,3	10,4	21,8
byłe woj. rzeszowskie - wieś (%)	100	0,19	7,1	17,0	22,1	19,9	10,8	22,9

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

Porównanie struktur wiekowych w gminie Wadowice Górne oraz byłym województwie tarnowskim i rzeszowskim, wskazuje, że użytkownicy w gminie Wadowice Górne są młodszy niż średnio w wymienionych województwach. Zatem ich struktura jest bardziej korzystna.

3.1.8. Struktura wykształcenia

Informacje o poziomie wykształcenia dotyczą mieszkańców powyżej 15. roku życia zamieszkałych w gospodarstwach rolnych i na działkach, których liczba wynosi 4541 osób.

W tej populacji dominującą grupę stanowią osoby posiadające jedynie wykształcenie podstawowe - 47,5% oraz zasadnicze zawodowe - 37,3%. Razem wyżej wymieniona grupa osób o niskich lub żadnych kwalifikacjach zawodowych stanowi 84,8%. Osoby posiadające wykształcenie średnie zawodowe i ogólnokształcące stanowią 13%. Niewielki jest odsetek osób z wykształceniem wyższym - 2%.

Poziom wykształcenia ludności związanej z indywidualnym gospodarstwem rolnym w porównaniu do poziomu wykształcenia w byłym województwie tarnowskim i rzeszowskim przedstawia się nieco gorzej. W gminie Wadowice Górne obserwuje się większy odsetek ludzi o niskich lub żadnych kwalifikacjach zawodowych. (tabela 13)

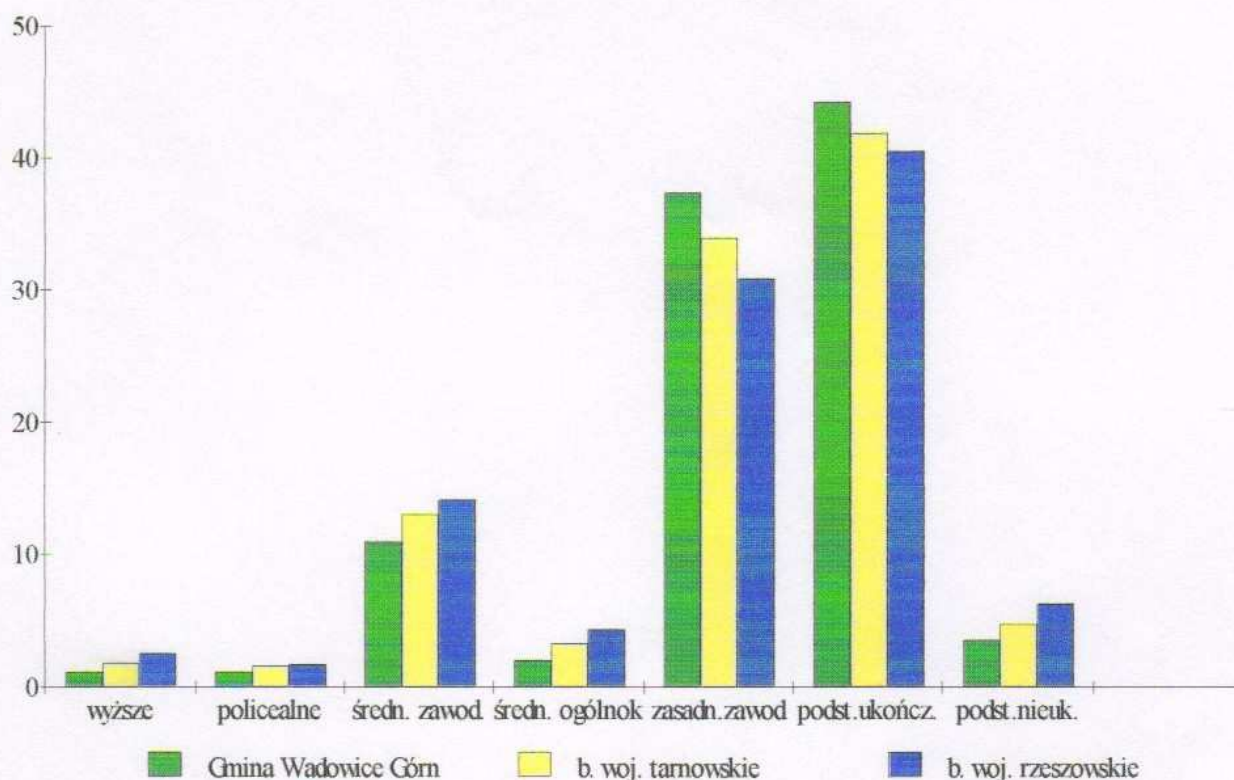
Tabela 13 . Ludność w wieku 15 lat i więcej związana z indywidualnymi gospodarstwami rolnymi według poziomu wykształcenia w gminie Wadowice Górne na tle byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego.

Jednostka terytorialna	ogółem (= 100%)	Poziom wykształcenia użytkownika						
		wyższe	policealne	średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	podstawowe	
							ukończone	nieukończone
Gmina Wadowice Górne	4541	1,1	1,1	10,9	2,0	37,3	44,1	3,5
byłe woj. tarnowskie - wieś	277 545	1,8	1,6	13,0	3,3	33,9	41,7	4,7
byłe woj. rzeszowskie - wieś	286 583	2,5	1,7	14,1	4,3	30,8	40,4	6,2

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

Wykres 2. Struktura wykształcenia mieszkańców gminy Wadowice Górne związanych z gospodarstwem rolnym na tle byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

3.1.9. Struktura wykształcenia użytkowników gospodarstw

Analiza użytkowników gospodarstw pod kątem ich przygotowania do wykonywanego zawodu przedstawia się następująco:

Wśród 1227 użytkowników gospodarstw rolnych:

50% posiada wykształcenie podstawowe

35,5% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe

w tym rolnicze - 23,8%

13,4% posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące lub zawodowe

w tym rolnicze - 40,7%

1,2% posiada wykształcenie wyższe

24,4% posiada ukończone kursy rolnicze

Jak wynika z analizy wśród użytkowników gospodarstw największą grupę stanowią osoby posiadające tylko wykształcenie podstawowe, co oznacza, że mają bardzo ograniczone przygotowanie do wykonywanego zawodu.

Mniejszy niż w byłym województwie tarnowskim i rzeszowskim jest odsetek użytkowników z wykształceniem wyższym, natomiast udział użytkowników z wykształceniem średnim i zasadniczym zawodowym jest nieco wyższy. (tabela 14)

Tabela 14. Użytkownicy indywidualnych gospodarstw rolnych wg poziomu wykształcenia w gminie Wadowice Górne na tle gmin wiejskich byłego woj. tarnowskiego i woj. rzeszowskiego w %.

Jednostka terytorialna	ogółem (= 100%)	Poziom wykształcenia użytkownika											
		wyższe		policjalne		średnie zawodowe		średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe		podstawowe		kursy rolnicze
		razem	w tym rolnicze	razem	w tym rolnicze	razem	w tym rolnicze		razem	w tym rolnicze	ukończone	nieukończone	
Gmina Wadowice Górne	1227	1,2	-	0,2	-	11,8	40,7	1,6	35,5	23,8	47,5	2,3	24,4
byłe woj. tarnowskie - wieś	65 812	1,3	18,3	0,8	5,0	10,0	27,4	2,0	31,0	19,3	50,0	4,9	21,8
byłe woj. rzeszowskie - wieś	67 301	1,9	20,1	1,0	5,4	11,4	20,5	2,8	25,9	10,5	49,8	7,2	22,0

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

3.1.10. Aktywność ekonomiczna ludności związanej z rolnictwem

W świetle wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 roku ludność w wieku 15 lat i więcej zamieszkała w indywidualnych gospodarstwach rolnych i na działkach wynosi 4415 osób tj. 65% ogółu mieszkańców gminy, z czego

3815 osób	tj. 86,4%	stanowią osoby pracujące
37 osób	tj. 0,8%	stanowią osoby bezrobotne
563 osoby	tj. 12,7%	stanowią osoby bierne zawodowo

W ogólnej liczbie pracujących (3815 osób)

2867 osób	tj. 75,2%	stanowią osoby pracujące wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie lub na działce
947 osób	tj. 24,8%	stanowią osoby pracujące wyłącznie lub głównie poza swoim gospodarstwem

Z powyższego zestawienia wynika, że dla 3/4 pracujących mieszkańców powyżej 15. roku życia zamieszkałych w gospodarstwach rolnych i na działkach praca we własnym gospodarstwie rolnym stanowi główne lub wyłącznie źródło zatrudnienia. Tylko 1/4 z nich zatrudniona jest poza gospodarstwem. (tabela 15)

Największy odsetek ludności pracującej wyłącznie lub głównie w indywidualnych gospodarstwach rolnych występuje w miejscowości Grzybów 60,4% ogółu mieszkańców, najmniejszy w miejscowości Wadowice Górne - 37,4% ogółu mieszkańców.

Tabela 16. Pracujący w indywidualnych gospodarstwach rolnych w gminie Wadowice wg poszczególnych miejscowości

Miejscowość	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba osób pracujących w			Udział osób pracujących do ogółu mieszkańców
		wyłącznie	głównie	razem	
Grzybów	91	55	-	55	60,4
Izbiska	598	270	14	284	47,5
Jamy	722	363	5	368	51,0
Kawęczyn	269	118	7	125	46,5
Kosówka	153	80	2	82	53,6
Piątkowiec	205	93	2	95	46,3
Przebendów	230	104	6	110	47,8
Wadowice Dolne	600	266	10	276	46,0
Wadowice Górne	851	309	9	318	37,4
Wampierzów	680	306	7	313	46,0
Wierzchowiny	293	135	5	140	47,8
Wola Wadowska	666	322	18	340	51,1
Zabmie	337	173	2	175	51,9
RAZEM	5695	2594	87	2681	47,1

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Tabela 15. Aktywność ekonomiczna ludności związanej z rolnictwem indywidualnym w gminie Wadowice Górne na tle byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego

Jednostka terytorialna		Ogółem	Pracujący							Bezrobotni	Bierni zawodowo
			razem	w swoim gospodarstwie (działce)			poza swoim gospodarstwem (działką)				
				razem	wyłącznie	głównie	razem	wyłącznie	głównie		
Gmina Wadowice Górne	działki	324	255	156	154	2	99	28	71	14	55
	gosp. rolne	4091	3560	2712	2628	84	848	126	722	23	508
	razem	4415	3815	2868	2782	86	947	154	793	37	563
	%	100	86,4	75,2	97,0	3,0	24,8	16,3	83,7	0,8	12,7
byłe województwo tarnowskie - wieś	%	100	84,2	68,7	98,0	2,0	31,3	21,9	78,1	1,3	14,5
byłe województwo rzeszowskie - wieś	%	100	86,1	66,4	97,7	2,3	33,6	15,6	84,4	1,2	12,7

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

Średnio w gminie na 100 ha UR pracuje 56 osób. Jak wynika z przedstawionej niżej tabeli 17 zatrudnienie w gminie Wadowice Górne jest nieco wyższe niż średnio w innych rejonach Małopolski. Porównywane jednak z wieloma gminami wiejskimi byłego województwa tarnowskiego jest podobne lub nawet nieco niższe. (gm. Trzciana - 74 osoby/100 ha UR, gm. Ryglice - 59 osób, gm. Łapanów - 57 osób/100ha).

Tabela 17. Czynni zawodowo w rolnictwie w gminie Wadowice Górne na tle regionu Małopolski

Jednostka terytorialna	% czynnych zawodowo w rolnictwie ¹⁾	Liczba zatrudnionych w rolnictwie na 100 ha UR ²⁾
POLSKA	56,1	22
REGION MAŁOPOLSKI	53,3	41
w tym były województwa:		
krakowskie	50,7	48
krośnieńskie	49,3	36
przemyskie	60,0	34
rzeszowskie	51,0	45
tarnobrzeskie	61,6	36
tarnowskie	55,5	47
Gmina Wadowice Górne	-	56 ³⁾

Źródło: 1) E. Lelito i I. Karczmarczyk 1994

2) GUS, Rocznik Statystyczny 1996

3) Powszechny Spis Rolny 1996

Poniższa tabela 18 przedstawia strukturę zatrudnienia ludności rolniczej, z której wynika, że 72,9% pracuje wyłącznie w gospodarstwie rolnym 23,1% łączy pracę w swoim gospodarstwie z pracą poza gospodarstwem 4,0% tylko niewielki odsetek pracuje wyłącznie poza gospodarstwem rolnym

Tabela 18. Pracujący mieszkańcy indywidualnych gospodarstw rolnych gminy Wadowice Górne na tle byłego województwa tarnowskiego.

Wyszczególnienie	Pracujący wyłącznie w swoim gospodarstwie	Łączący pracę w swoim gospodarstwie rolnym z pracą poza gospodarstwem	Pracujący wyłącznie poza gospodarstwem rolnym
Gmina Wadowice Górne PSR 96	72,9	23,1	4,0
b. woj. tarnowskie PSR 96	70,7	24,4	4,9
b. woj. tarnowskie NSP 88	58,0	25,7	16,3

PSR - Powszechny Spis Rolny

NSP - Narodowy Spis Powszechny

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnowie

W porównaniu z byłym województwem tarnowskim w gminie Wadowice Górne obserwuje się nieco mniejszy odsetek ludności pracującej poza gospodarstwem rolnym oraz większy odsetek osób pracujących wyłącznie w swoim gospodarstwie. Większy odsetek ludności pracującej wyłącznie w swoim gospodarstwie może świadczyć o mniejszej aktywności zawodowej mieszkańców gminy. Zwiększenie zatrudnienia w rolnictwie w porównaniu z rokiem 1988 wymusiła przede wszystkim sytuacja ekonomiczna w latach dziewięćdziesiątych. Dla wielu osób po utracie pracy w sektorze pozarolniczym, nawet dorywcza pomoc w gospodarstwie rolnym stała się jedynym zajęciem.

3.1.11. Źródła dochodów

Zestawienie struktury dochodów ze strukturą zatrudnienia wskazuje na pewną nieprawidłowość, wynikającą z faktu, że gospodarstwa rolne będące głównym lub wyłącznym źródłem zatrudnienia dla większości mieszkańców nie stanowią dla nich głównego źródła dochodu. Paradoks polega na tym, że gospodarstwa rolne zatrudniające najwięcej osób - 75,2% ogółu pracujących tylko dla 29,2% stanowią wyłączne lub główne źródło utrzymania.

Jak wynika z tabeli, rzadko która rodzina utrzymuje się z jednego źródła dochodu. Niemal wszystkie rodziny - 94,4% korzystają z dwóch lub trzech różnych źródeł dochodu. Największą grupę stanowią rodziny utrzymujące się z pracy w swoim gospodarstwie - 44,6% ogółu rodzin. Drugą grupę stanowią rodziny utrzymujące się z pracy poza gospodarstwem 28,9% ogółu rodzin. Z niezarobkowych źródeł utrzymuje się 26,3% rodzin.

Nieco inaczej wygląda struktura dochodów rozpatrywana w kategoriach poszczególnych osób powyżej 15 roku życia mieszkających w gospodarstwach rolnych i na działkach.

Największą grupę stanowią osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł utrzymania tj. głównie z rent i emerytur - 36,7%. Drugą co do wielkości grupą są osoby utrzymujące się z pracy w swoim gospodarstwie - 29,2%. Następną co do wielkości grupę stanowią osoby utrzymujące się z pracy poza swoim gospodarstwem - 21,1% osób. Z tej grupy tylko 1,1% prowadzi działalność na własny rachunek, natomiast pozostałe osoby utrzymują się z pracy najemnej.

Co 10-ta osoba powyżej 15 roku życia mieszkająca w gospodarstwie rolnym pozostaje na utrzymaniu innych.

W porównaniu z gminami wiejskimi byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego w gminie Wadowice Górne zanotowano większy odsetek osób utrzymujących się z pracy w swoim gospodarstwie, mniejszy natomiast z pracy poza gospodarstwem rolnym.

Świadczy to o większej więzi z rolnictwem, co powinno być uwzględnione w kierunkach rozwoju gminy. (tabela 19 i 20)

Tabela 19. Ludność w wieku 15 lat związana z indywidualnym gospodarstwem rolnym (działką rolną) wg źródeł utrzymania w gminie Wadowice Górne na tle byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego

Wyszczególnienie	Ogółem (=100%)	Utrzymujący się z jednego źródła		Utrzymujący się z dwóch źródeł	Utrzymujący się głównie lub wyłącznie					Utrzymywani
		razem	w tym z pracy w gospodarstwie		z pracy w gospodarstwie rolnym	z pracy poza gospodarstwem rolnym		z niezarobkowych źródeł		
						razem	w tym na własny rachunek	razem	w tym emerytury	
Gmina Wadowice Górne	4510	37,7	23,3	62,3	29,2	21,1	1,1	36,7	16,9	10,2
Byłe woj. tarnowskie - wieś	276 800	39,3	18,1	60,7	20,2	27,3	1,8	39,6	13,4	12,9
Byłe woj. rzeszowskie - wieś	331 719	35,4	14,3	64,6	16,5	31,3	2,1	39,2	20,6	12,4

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

Tabela 20. Gospodarstwa domowe z użytkownikiem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) wg źródeł utrzymania

Wyszczególnienie	gospodarstwa domowe (=100%)	Utrzymujący się z jednego źródła		utrzymujący się z dwóch źródeł	utrzymujący się z trzech źródeł	Utrzymujący się głównie lub wyłącznie				
		razem	w tym z pracy w gosp. rolnym			z pracy w gospodarstwie rolnym	z pracy poza gospodarstwem rolnym		z niezarobkowych źródeł	
							razem	w tym na własny rachunek	razem	w tym emerytury
Gmina Wadowice Górne	1360	5,6	4,7	40,2	54,2	44,6	28,9	2,6	26,3	14,0
Byłe woj. tarnowskie - wieś	88 595	5,6	4,2	45,6	48,8	20,1	38,9	3,6	41,0	16,5
Byłe woj. rzeszowskie - wieś	95 487	5,7	3,7	47,9	46,4	14,8	43,1	3,3	42,1	26,8

Źródło: Powszechny Spis Rolny 1996

3.2. Infrastruktura społeczna

Stan rozwoju infrastruktury społecznej świadczy o atrakcyjności gminy oraz poziomie życia i pracy jej mieszkańców. W dużej mierze poziom infrastruktury społecznej uzależniony jest od rozwoju gospodarczego gminy stanowiąc jednocześnie ważny determinant jej rozwoju.

Podstawowymi elementami infrastruktury społecznej są instytucje wspierające rozwój:

- oświaty
- zdrowia
- kultury
- sportu i rekreacji
- wypoczynku, itp.

3.2.1. Oświata

Na terenie gminy Wadowice Górne funkcjonuje 7 szkół podstawowych. Według danych Urzędu Statystycznego w Tarnowie w roku szkolnym 1997/1998 pracowało 76 pełnozatrudnionych nauczycieli. Na 1 nauczyciela przypadało 12 uczniów i jest to liczba niższa niż średnio w gminach wiejskich byłego województwa tarnowskiego.

Gmina nie posiada szkół ponadpodstawowych. Od roku szkolnego 1999/2000 w gminie będzie 1 gimnazjum w Wadowicach Górnych z oddziałami w miejscowościach: Jamy i Wadowice Dolne.

Funkcjonują 4 przedszkola w miejscowościach: Wadowice Dolne, Wadowice Górne, Wampierzów, Wola Wadowska.

Tabela 21. Placówki oświatowe w gminie Wadowice Górne

Jednostka terytorialna	Liczba szkół średnich		Szkoły podstawowe	
	ogólnokształcących	zawodowych	liczba placówek	liczba uczniów na 1 nauczyciela
Gmina Wadowice Górne	-	-	7	12,1
b. woj. tarnowskie (w przelicz. na 1 gminę)	0,09	0,66	8,7	13,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Tarnowie

Tabela 22. Szkoły Podstawowe w gminie Wadowice Górne oraz liczba uczniów w roku 1999.

<i>Miejscowość</i>	<i>Liczba uczniów</i>
Izbiska	100
Jamy	170
Wadowice Dolne	202
Wadowice Górne	200
Wampierzów	112
Wola Wadowska	73
Zabmie	54

Źródło: Dane Urzędu Gminy

3.2.2. Ochrona zdrowia

W gminie jest tylko 1 ośrodek zdrowia w miejscowości Wadowice Górne oraz punkty lekarskie w sołectwach: Wadowice Dolne i Jamy. Do dyspozycji pacjentów jest 3 lekarzy ogólnych, 1 lekarz stomatolog oraz 5 pielęgniarek.

Na 1 lekarza ogólnego przypada 2253 osób, na 1 lekarza dentystę - 6760 osób, na 1 pielęgniarkę 1352 osób. Porównując powyższe wskaźniki ze średnimi w gminach byłego województwa tarnowskiego w gminie Wadowice Górne nieco mniej osób przypada na 1 lekarza ogólnego lecz prawie o 2100 osób więcej na 1 lekarza stomatologa i o 428 osób więcej na 1 pielęgniarkę. (dane WUS 1997)

Gmina nie posiada apteki.

Tabela 23. Ochrona zdrowia w gminie Wadowice Górne

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Liczba ośrodków zdrowia w 1 gminie</i>	<i>Liczba mieszkańców przypadająca na:</i>			<i>Liczba mieszkańców na 1 aptekę</i>
		<i>1 lekarza</i>	<i>1 dentystę</i>	<i>1 pielęgniarkę</i>	
Gmina Wadowice Górne	1	2253	6760	1352	-
woj. tarnowskie w przelicz. 1 gm. wiejska	2,2	2538	4585	924	9361

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998

3.2.3. Kultura

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji oraz Gminna Biblioteka Publiczna z punktami filialnymi świadczą o tym, że infrastruktura związana z upowszechnianiem kultury nie jest zbyt rozbudowana. Na tle przeliczeniowej gminy wiejskiej byłego województwa tarnowskiego mieszkańcy gminy Wadowice Górne mają mniejszą dostępność do placówek kulturalnych i tylko nieco większą dostępność do punktów bibliotecznych.

Tabela 24. Placówki kulturalne w gminie Wadowice Górne

Jednostka terytorialna	Placówki upowszechniania kultury		Punkty biblioteczne	
	liczba placówek	liczba mieszkańców na 1 placówkę	liczba punktów	liczba mieszkańców na 1 punkt
Gmina Wadowice Górne	1	6760	3	2253
b. woj. tarnowskie (w przelicz. na 1 gminę)	2,4	4199	4,1	2416

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998

W Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji funkcjonuje kapela ludowa oraz zespół śpiewaczy. W gminie działają również organizacje społeczne integrujące mieszkańców oraz podejmujące działania na rzecz rozwoju lokalnej społeczności. Są to:

- związki producentów rolnych, m.in. producentów trzody chlewnej oraz producentów mleka
- partie polityczne: PSL
- organizacje młodzieżowe
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Koła Gospodyń Wiejskich
- Fundusz Misyjny

Gmina nie posiada zabytków o szczególnej wartości, gdyż burzliwa historia zniszczyła ich istnienie. Pozostały tylko nieliczne ślady jak przydrożne krzyże i kapliczki oraz park podworski w Izbiskach z osobliwym zespołem starych lip i buków. Elementem kultury sakralnej jest Kościół Parafialny pw. Świętej Anny z 1652 roku w Jamach Wielkich.

Tabela 25. Organizacje działające na terenie gminy Wadowice Górne

Miejscowość	Organizacje społeczne						Partie polityczne
	OSP	KGW	LZS	organiz. młodzieżowe	Związek Zawod. Rolników	związek producentów rolnych	
Grzybów		x					
Izbiska	x	x		x			
Jamy	x	x					
Kawęczyn	x	x		x	x		
Kosówka	x	x		x			
Piątkowiec							
Przebendów							
Wadowice Dolne	x	x	x		Solidarność RI	x	PSL
Wadowice Górne	x	x	x				Fundusz Misyjny
Wampierzów	x	x		x			PSL
Wierzchowiny		x				x	
Wola Wadowska	x	x					
Zabmie		x			x		

Źródło: Badania ankietowe

4. ANALIZA UWARUNKOWAŃ GOSPODARCZYCH

Oprócz czynników natury społecznej, niezwykle istotnym elementem rozwoju ekonomicznego gminy są uwarunkowania gospodarcze. Ich rozpoznanie oraz właściwa ocena pozwalają ustalić działania prorozwojowe jakie należy podjąć w świetle aktualnego stanu gospodarczego gminy.

W gminie Wadowice Górne podstawowe dziedziny gospodarcze, które należy poddać analizie to rolnictwo wraz z wszystkimi jego parametrami oraz pozarolnicza przedsiębiorczość uznawana za główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego.

Nie można w tym rozdziale pominąć stanu infrastruktury technicznej stanowiącej niewątpliwie jeden z najistotniejszych czynników rozwoju wszelkiej przedsiębiorczości.

Nieodzowne staje się również spojrzenie na budżet gminy jako główny element kreujący i stymulujący proces rozwoju.

4.1.1. Użytkowanie ziemi.

Tabela 26. Struktura użytkowania gruntów w gminach powiatu Mielec i w woj. podkarpackim.

Miejscowość	Powierzchnia ogólna w ha	w tym: użytki rolne				Lasy	Pozostałe grunty
		Razem	w tym:				
			grunty orne	sady	użytki zielone		
w % powierzchni ogólnej							
Borowa	5547	80,9	73,1	0,6	7,2	0,9	18,2
Czermin	8032	77,1	67,3	0,5	9,2	11,8	11,1
Gawłuszowice	3379	81,8	73,7	0,7	7,3	2,6	15,6
Mielec - miasto	4736	44,2	37,1	0,1	6,9	14,7	41,1
Mielec - gmina	12212	51,8	42,7	0,7	8,4	39,8	8,4
Padew Narodowa	7055	75,4	52,6	0,5	22,3	11,6	13
Przeclaw	13429	52,5	39,0	0,3	13,1	39,4	8,1
Radomyśl Wielki	15964	72,8	60,5	0,4	12	19,7	7,5
Tuszów Narodowy	8951	61,3	43,3	0,3	17,7	31,5	7,2
Wadowice Górne	8716	81,4	61,5	0,9	19	8,3	10,3
Powiat Mielec	88021	65	51,7	0,4	12,9	21,7	13,3
Województwo podkarpackie	179262	52,7	35,3	0,7	16,8	35,9	11,4

Źródło: Gminy w Polsce GUS Warszawa 1998r.

Polska w nowym podziale terytorialnym GUS Warszawa 1998r.

Struktura użytkowania gruntów gminy Wadowice Górne odznacza się wysokim udziałem użytków rolnych tj. 81,4% powierzchni gminy. Bardzo niski jest udział lasów tj. 8,3% powierzchni gminy. W odniesieniu do terenów pow. Mielec i woj. podkarpackiego zwraca uwagę znacznie wyższy udział użytków rolnych: 81,4% w gminie, 65% w powiecie, 52,7% w województwie, natomiast jest dużo niższy udział lasów: odpowiednio 8,3%; 21,7% oraz 35,9%.

Tabela 27. Użytkowanie gruntów wg granic administracyjnych w 1997r. w gminie Wadowice Górne

Wyszczególnienie		Grunty ogółem	Użytki rolne				Lasy	Pozostałe
			Razem	w tym:				
				grunty orne	sady	użytki zielone		
Gmina ogółem	ha	8716	6578	5352	53	1173	798	1340
	%	100	75,5	61,4	0,6	13,5	9,1	15,4
	%	x	100	81,4	0,8	17,8	x	x
Grunty w gosp. indywid.	ha	7114	6278	5163	53	1062	186	650
	%	100	88,2	72,6	0,7	14,9	2,6	9,2
	%	x	100	82,8	0,3	16,9	x	x

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998r.

61,4% powierzchni gminy zajmują grunty orne. Zaledwie 0,6% stanowi powierzchnia upraw sadowniczych, 13,5% powierzchnia użytków zielonych.

95,4% powierzchni użytków rolnych jest własnością gospodarstw indywidualnych. W strukturze użytków rolnych gospodarstw indywidualnych 82,8% stanowią grunty orne, użytki zielone 16,9%, sady 0,3%.

4.1.2. Jakość gruntów i waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Tabela 28 Udział poszczególnych klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gruntów ornych i użytków zielonych w sołectwach gminy Wadowice Górne [N ha]

Sołectwo	Klasa gruntu						Wskaźnik bonitacji	Powierzchnia gruntów ornych i użyt. ziel.
	I	II	III	IV	V	VI		
Jamy			21,06	606,57	247,20	55,5	0,92	930,33
Wola Wadowska			9,17	359,80	301,24	182,02	0,82	852,23
Zabrnice			13,36	342,48	61,69	1,45	0,98	418,98
Wadowice Górne				316,81	346,13	30,61	0,88	693,55
Wadowice Dolne			21,76	420,33	282,28	63,25	0,90	787,62
Izbiska			1,97	337,22	140,43	6,86	0,94	486,48
Kawęczyn			33,98	268,92	54,76	8,47	0,98	366,13
Przebendów			7,92	229,16	121,45	5,83	0,93	364,36
Kosówka			14,5	163,09	51,61	21,72	0,93	250,92
Piątkowiec				70,62	80,15	19,36	0,85	170,13
Wierzchowiny			11,69	246,51	139,21	80,81	0,86	478,22
Wampierzów			3,16	505,70	305,60	55,69	0,90	870,15
Grzybów				6,96	72,05	74,92	0,76	153,93
Ogółem			138,57	3874,17	2203,8	606,49	0,94	6823,03

Źródło: dane Urzędu Gminy

Gmina Wadowice posiada 56,8% gleb kl. IV, 32,2 % gleb kl. V. Brak gleb kl. I i II, kl. III zaledwie 2%. Przeciętny wskaźnik bonitacji jest poniżej 1 i wynosi 0,94. W żadnym sołectwie nie przekracza wskaźnika 1. Ogólnie jakość gleb w gminie jest podobna i różnice są pod tym względem niewielkie. Jedynie sołectwa Zabrnice, Kawęczyn, Izbiska posiadają wskaźnik większy od przeciętnego w gminie. Najsłabsze gleby występują w Grzybowie, Piątkowcu, Wierzchowinach. Na podstawie badań Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Krakowie określono, że w gminie 45% gleb jest bardzo kwaśnych, 30% gleb kwaśnych, pozostałe to gleby lekko kwaśne i obojętne. 79% gleb wymaga wapnowania.

Gleby gminy są w większości ubogie w potas i fosfor. 77% powierzchni użytków rolnych ma bardzo niską i niską zawartość potasu i fosforu. Zaletą gleb w gminie jest ich niewielkie skażenie. Zawartość metali ciężkich jest bliska zawartości naturalnej, natomiast średnia zawartość siarki wynosi 1,47 mg/kg gleby.

Tabela 29 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Wadowice Górne na tle gmin powiatu mieleckiego, byłego województwa tarnowskiego i rzeszowskiego

Jednostka terytorialna	Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	jakości i przydatności rolniczej	agroklimatu	rzeźby terenu	warunków wodnych	
Borowa	65,8	13,0	4,8	4,3	87,9
Czermin	51,7	13,0	4,7	3,5	72,9
Gawłuszowice ¹⁾	65,8	13,0	4,8	4,3	87,9
Mielec - miasto	52,4	14,0	4,7	4,1	75,2
Mielec - gmina	53,6	13,0	4,6	3,8	75,0
Padew Narodowa	51,4	13,0	4,4	3,8	72,6
Przeclaw	45,7	13,0	4,3	3,1	66,1
Radomyśl Wielki	40,8	13,0	3,5	2,4	59,7
Tuszów Narodowy	48,5	13,0	4,5	3,4	69,4
Wadowice Górne	43,7	13,0	4,2	2,5	63,4
powiat mielecki	51,9	13,1	4,5	3,5	73,0
<i>b. woj. rzeszowskie</i>	53,5	11,7	3,4	3,7	72,3
<i>b. woj. tarnowskie</i>	55,3	11,7	2,9	3,7	73,6
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

¹⁾ przyjęto jak w gm. Borowa

Źródło: Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej Polski JUNG Puławy 1994

Gmina Wadowice posiada niższe niż przeciętne w kraju, w pow. Mielec, jak i w b. woj. tarnowskim i rzeszowskim czynniki charakteryzujące możliwości rozwoju rolnictwa jak: jakość i przydatność rolnicza gleb, warunki wodne. Natomiast wyższe od przeciętnych w kraju i b. województwach wskaźniki dotyczące agroklimatu i rzeźby terenu.

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w/g Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa wynosi dla gminy Wadowice 63,4 pkt, jest więc niższy od średniej krajowej / 66,6 pkt./ i dużo niższy aniżeli średnia dla pow. Mielec / 73 pkt./, dla b. woj. rzeszowskiego / 72,3 pkt./, b. woj. tarnowskiego / 73,9 pkt./.

4.1.3. Struktura agrarna.

Tabela 30. Struktura obszarowa gospodarstw w poszczególnych sołectwach gminy Wadowice Górne

Miejscowość	Udział grup obszarowych gospodarstw						Razem gosp.
	1 - 2 ha	2 - 5 ha	5 - 7 ha	7 - 9 ha	9-11ha	> 11ha	liczba
Grzybów	7	16	4	4	-	-	31
Izbiska	39	90	25	13	1	-	168
Jamy	85	132	32	11	2	1	263
Kawęczyn	35	41	14	4	1	1	96
Kosówka	23	24	6	7	2	-	62
Piątkowiec	26	26	4	1	-	-	57
Przebendów	21	27	12	11	1	-	72
Wadowice Dolne	38	88	35	21	6	1	189
Wadowice Górne	61	127	24	8	4	-	224
Wampierzów	55	102	29	24	3	-	213
Wierzchowiny	22	46	14	11	4	-	97
Wola Wadowska	60	94	37	22	4	1	218
Zabmie	22	46	20	9	4	1	102
RAZEM L	494	859	256	146	32	5	1792
%	28	48	14	8	1,7	0,3	100

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Na powierzchni 6880 ha użytków rolnych / w/g danych Urzędu Gminy stan na dn. 11.03.99r. / 1959 gospodarstw użytkuje ziemię. 28,5 rodzin użytkujących ziemię przypada na 100 ha użytków rolnych, w kraju 19 rodzin.

W gminie jest 1792 gospodarstwa rolne, użytkują łącznie 6774,9 ha użytków rolnych / w/g danych Urzędu Gminy w Wadowicach Górnych / . Średnio na jedno gospodarstwo w gminie przypada 3,78 ha użytków rolnych, w kraju 7,4 ha (wg "Gminy w Polsce" GUS Warszawa 1998r.)

Natomiast ogólna powierzchnia przeciętnego gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 3,96 ha.

Na 1 mieszkańca w gminie przypada 1 ha użytków rolnych, w kraju 0,5 ha. (Źródło: "Gminy w Polsce" GUS Warszawa 1998r.)

W gminie 76% ogółu gospodarstw posiada powierzchnię do 5 ha, gospodarstw powyżej 10 ha jest 2 % w tym 5 gospodarstw o powierzchni pow. 15 ha.

W Polsce 55,3% gospodarstw znajduje się w grupie obszarowej do 5ha, 25,5% to gospodarstwa w przedziale 5 - 10 ha, powyżej 10 ha jest 19,2% gospodarstw. (Źródło: Polska w nowym podziale terytorialnym GUS 1998)

Największy udział gospodarstw o powierzchni pow. 5 ha jest w Wadowicach Dolnych i w Przebendowie 33% gospodarstw w sołectwach, Wampierzowie 26%, Wierzchowinach 29,8%, Woli Wadowskiej 29%.

Tabela 31 Wyposażenie gospodarstw w ciągniki.

<i>Miejscowość</i>	<i>Ilość ciągników</i>	<i>W przeliczeniu na 100 gospodarstw</i>
Grzybów	8	26
Izbiska	76	45
Jamy	100	38
Kawęczyn	42	44
Kosówka	24	39
Piątkowiec	16	28
Przebendów	29	40
Wadowice Dolne	82	43
Wadowice Górne	86	38
Wampierzów	77	36
Wierzchowiny	34	35
Wola Wadowska	111	51
Zabrze	62	61
Razem	747	42

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Wadowicach Górnych

W gminie jest 747 ciągników. Na 100 gospodarstw przypada średnio 42 ciągniki. Znaczne są różnice w wyposażeniu gospodarstw w ciągniki między sołectwami. Najwięcej ciągników w przeliczeniu na 100 gospodarstw jest w sołectwach Zabrze, Wola Wadowska, Izbiska, Kawęczyn. Na 1 ciągnik przypada 9 ha użytków rolnych.

W gospodarstwach hodowane są konie w ilości 516 sztuk / tabela Inwentarz żywy w gminie Wadowice Górne / służące jako siła pociągowa. Na 100 średnio 29 gospodarstw posiada konie.

Tabela 32 Powierzchnia użytków rolnych w ha na 1 mieszkańca, na 1 gospodarstwo indywidualne, na 1 ciągnik w gminach powiatu mieleckiego.

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Powierzchnia użytków rolnych w ha</i>		
	<i>na 1 mieszkańca</i>	<i>na 1 gospodarstwo indywidualne</i>	<i>na 1 ciągnik</i>
Borowa	0,8	4,0	6,2
Czermin	0,9	4,9	8,2
Gawłuszowice	0,9	4,6	6,6
Mielec - miasto	-	3,4	16,2
Mielec - gmina	0,5	3,5	8,1
Padew Narodowa	1,0	4,9	8,2
Przeclaw	0,6	3,8	9,0
Radomyśl Wielki	0,8	4,9	10,8
Tuszów Narodowy	0,6	4,1	9,2
Wadowice Górne	1,0	3,5	9,0
powiat mielecki	0,7	4,3	9,1

Źródło: Gminy w Polsce GUS 1998r.

Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998r.

W gminach pow. Mielec powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 mieszkańca wynosi od 0,5 ha w gminie Mielec do 1 ha w gminie Wadowice Górne i Padew Narodowa.

Przeciętna wielkość gospodarstwa rolnego kształtuje się od 3,4 ha użytków rolnych w Mielcu - mieście do 4,9 ha użytków rolnych w gminie Czermin i Padew Narodowa.

Największa powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik przypada w Mielcu-mieście 16,2 ha, w Radomyślu Wielkim 10,8 ha. Najmniejsza - 6,2 ha użytków rolnych w Borowej. Średnio w pow. Mielec 9,1 ha na ciągnik.

4.1.4. Produkcja roślinna.

Tabela 33 Powierzchnia i struktura zasiewów w gospodarstwach indywidualnych w gminie Wadowice Górne i byłym województwie tarnowskim.

Jednostka terytorialna		zasiewy ogółem	w tym						
			zboża	strączkowe jadalne	ziemniaki	przemysłowe	pastewne ¹⁾	kukurydza	pozostałe ²⁾
Gmina Wadowice Górne	ha	5005	3241	5	641	38	823	153	104
	%	100	64,7	0,2	12,8	0,7	16,4	3,0	2,3
b. woj. tarnowskie		100	58,5	0,6	21,0	0,9	13,2	2,5	3,4

Źródło: Rolnictwo województwa tarnowskiego Urząd Statystyczny w Tarnowie sierpień 1998

¹⁾ zaliczono uprawy okopowych pastewnych, strączkowych pastewnych, motylkowych drobnonasiennych, innych pastewnych i traw

²⁾ zaliczono uprawy warzyw, truskawek, łubinu gorzkiego, maku

W strukturze zasiewów 64,7% powierzchni zajmują zboża, ziemniaki 12,8%, pastewne 16,4%. W porównaniu do struktury zasiewów b. woj. tarnowskiego w gminie Wadowice uprawia się więcej zbóż i pastewnych, natomiast mniej ziemniaków. Niewielki jest udział powierzchni uprawy roślin intensywnych jak: strączkowe jadalne i przemysłowe - łącznie 0,9% powierzchni zasiewów.

Średnio na 1 gospodarstwo w gminie Wadowice przypada 1,80 ha powierzchni uprawy zbóż, w byłym woj. tarnowskim 1,53 ha / Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i zwierzęta gospodarskie w woj. tarnowskim PSR 1996r. /. Duży udział w strukturze zasiewów powierzchni uprawy zbóż i pastewnych z przeznaczeniem na paszę dla zwierząt gospodarskich jest charakterystyczną cechą gospodarstw Małopolski.

W gminie istnieją gospodarstwa prowadzące uprawy pracochłonne jak: warzywa, truskawki, buraki cukrowe / tabela Wielkość globalnej produkcji roślinnej /, jednak struktura produkcji

roślinnej nie jest dostosowana do małej skali produkcji poszczególnych gospodarstw i do dużych zasobów siły roboczej.

Tabela 34. Plony w gospodarstwach indywidualnych w gminie Wadowice Górne i w byłym województwie tarnowskim

Jednostka terytorialna	Plon zbóż							Ziemniaki	Kukurydza ziarno	Buraki cukrowe
	zboża ogółem	pszenica	żyto	jęczmień	owies	pszen- -żyto	mieszanki zbożowe			
Gmina Wadowice Górne	21,8	21	21,2	23,7	21,6	21,9	21,6	180	33	245
b. woj. tarnowskie	27,4	28,2	24,0	29,5	26,9	26,2	29,5	170	40,7	325

Źródło: Dane Urzędu Gminy, Rolnictwo Województwa Tarnowskiego US w Tarnowie 1997

Przeciętne plony zbóż kształtowały się na poziomie 21,8 dt/ha i były niższe od przeciętnych plonów osiągniętych w b. woj. tarnowskim o 5,6 dt/ha. Również plony buraków cukrowych, kukurydzy są niższe od plonów w b. województwie. Jedynie plony ziemniaków w gminie są wyższe o 10 dt. Niższe plony w gminie są wynikiem ekstensywnego systemu produkcji i mniej korzystnych warunków glebowych.

4.1.5. Produkcja zwierzęca.

Tabela 35. Inwentarz żywy ogółem w gminie Wadowice Górne.

Jednostka terytorialna		Bydło		Trzoda chlewna	Konie	Kury nioski
		ogółem	w tym krowy			
Gmina Wadowice Górne	szt. fiz.	3222	1777	10452	516	23562
	SD	2933	1777	1568	568	94

Źródło: Dane Urzędu Gminy

W strukturze pogłowia bydło stanowi 56,8% pogłowia wyrażonego w SD, w tym krowy 60,5% pogłowia bydła, trzoda chlewna 30,4% pogłowia, konie 11 %.

Tabela 36. Zwierzęta gospodarskie w poszczególnych sołectwach gminy Wadowice Górne

Miejscowość	Liczba zwierząt (szt. fizycznych):			
	Bydło		Trzoda	
	ogółem	w tym krowy	ogółem	w tym lochy
Grzybów	53	34	53	5
Izbiska	321	189	952	108
Jamy	335	209	1038	112
Kawęczyn	209	105	496	45
Kosówka	109	53	353	30
Piątkowiec	96	55	142	9
Przebendów	130	72	266	23
Wadowice Dolne	373	186	1226	102
Wadowice Górne	344	96	868	70
Wampierzów	440	238	1025	67
Wierzchowiny	194	106	573	70
Wola Wadowska	359	209	2464	227
Zabrze	259	126	996	109
RAZEM	3222	1777	10452	977

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Chów bydła dominuje w sołectwach Wampierzów, Wadowice Dolne, Wola Wadowska. Natomiast chów bydła mlecznego w miejscowościach Wampierzów, Jamy, Wola Wadowska. Trzoda chlewna również zajmuje ważne miejsce i w większych ilościach odchowywana jest w Woli Wadowskiej, w Wadowicach Dolnych, w Jamach. Chów trzody chlewnej odbywa się głównie w cyklu zamkniętym w oparciu o system żywienia paszami suchymi.

Duże znaczenie w rozwoju chowu bydła i trzody chlewnej ma lokalizacja na terenie gminy Zakładu Mięsnego Pana Dobrowolskiego w Wadowicach Górnych.

Tabela 37. Obsada zwierząt na 100 ha UR w gminie Wadowice Górne i w powiecie mieleckim

Jednostka terytorialna	Liczba zwierząt (szt. fiz.) na 100 ha UR:							Obsada SD /100 ha
	Bydło	w tym krowy	Trzoda chlewna	w tym lochy	Owce i kozy	Konie	Kury	
Gmina Wadowice Górne	48,8	26,9	158	14,8	-	7,8	357	72,75
powiat mielecki	46,1	-	109,5	-	1,3	-	398,7	55

Źródło: Rolnictwo woj. tarnowskiego 1997r. US w Tarnowie sierpień 1998, dane Urzędu Gminy w Wadowicach Górnych

Współczynniki przeliczeniowe:

krowy - 1

bydło pozostałe - 0,8

trzody - 0,15

konie 1,1

drób - 0,004

Obsada zwierząt w gminie wynosi 72,75 SD na 100 ha UR i jest o 17,75 SD wyższa od średniej obsady zwierząt w pow. Mielec i o 7,25 SD wyższa od średniej obsady zwierząt w b. woj. tarnowskim.

Obsada zwierząt w gminie jest conajmniej o 30% niższa w odniesieniu do lat osiemdziesiątych. Malejące pogłowie zwierząt gospodarskich powoduje niedobór obornika, co przy niewielkim zużyciu nawozów mineralnych może prowadzić do regresu rolnictwa.

4.1.6. Wielkość i struktura produkcji.

Tabela 38. Wielkość globalnej produkcji roślinnej w gminie Wadowice Górne w 1998r.

Wyszczególnienie		Powierzchnia (ha)	Plon (dt/ha)	Zbiór (dt)	Jednostki zbożowe	
					współczynnik	wielkość
Zasiewy:						
Zboża	ziarno	3241	21,8	70653,8	1,00	70653,8
	słoma		32,7	105380,7	0,13	13 777
Strączkowe jadalne		6	16,5	99	1,3	128,7
Kukurydza na ziarno		153	33	5049	1,0	5049
Kukurydza na zielonkę		120	350 z.m.	42000	0,15	6300
Ziemniaki		641	140	89740	0,25	22435
Buraki cukrowe		20	245	4900	0,25	1225
Gryka, proso		3	16	48	1,0	48
Okopowe pastewne		175	290	50 750	0,10	5075
Warzywa gruntowe		100	160	1600	0,15	240
Motylkowe	nasiona	10	2,5	25	5,0	125
	zielonka	715	240	171600	0,15	25740
Łubin gorzki		10	10	100	1,2	120
Użytki zielone:						
Łąki (siano)		710	34 s.m.	24140 s.m.	0,40	9656
Pastwiska		208	130 z.m.	36400 z.m.	0,1	3640
Plantacje trwale:						
Sady przydomowe		5	150	750	0,50	375
Porzeczki		5	35	175	0,5	87,5
Truskawki		20	50	1000	0,5	500
PRODUKCJA ROŚLINNA RAZEM		6214				165 175

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Z produkcji roślinnej zebrano 7065 ton zbóż, 8974 ton ziemniaków, 160 ton warzyw gruntowych, 5075 ton okopowych pastewnych, 490 ton buraków cukrowych, 192 ton owoców z sadów i plantacji truskawek. Z powierzchni użytków zielonych uzyskano ok. 4828 ton siana. Z produkcji roślin motylkowych zebrano 17160 ton zielonki.

Globalna produkcja roślinna wytworzona w gminie wynosi 165 175 jednostek zbożowych z czego grunty orne dostarczają 91% produkcji globalnej, użytki zielone 8%, plantacje trwałe jak: sady, porzeczki, truskawki 1%.

Tabela 39. Szacunkowa wielkość produkcji zwierzęcej

Rodzaj zwierząt	Liczba sztuk w roku	Rodzaj produktu	Wielkość produkcji (q)		Jednostki zbożowe	
			Średnio od 1 sztuki	Ogółem	Współczynnik	Produkcja ogółem
Krowy	1777	mleko	35,0	62195	0,7	43 536,5
		żywiec	2,7	4797,9	6,0	28 787,4
Tuczniaki	9475	żywiec	1,2	11370	6,0	68 220
Konie	516	żywiec	0,3	154,8	7	1 083,6
Kury nioski	23562	jaja	0,12	2827	4,75	13 428,25
RAZEM						155 055,75
Sztuki obornikowe	3412	obornik	100	341 200	0,1	34 120
RAZEM PRODUKCJA ZWIERZĘCA						189 175,75

Tabela 40. Struktura produkcji

Gatunek zwierząt	Pogłowie		Produkt globalny ¹⁾		Produkt końcowy	
	SD	%	J. zbożowe	%	j. zbożowe	%
Bydło	2577,6	54	97318,9	51	72 323,9	47 ²⁾
Trzoda chlewna	1567,8	33	73475	39	68220	44
Konie	567,6	12	4953,6	3	1083,6	2
Kury nioski	94,0	1	13428,15	7	13428,25	7 ³⁾
RAZEM	4807	100	189 175,75	100	155 055,75	100

^{1/} wraz z obornikiem

^{2/} w tym mleko

^{3/} w tym jaja

Globalna produkcja zwierzęca wynosi 189 175,75 jednostek zbożowych. Największy udział w produkcji globalnej zwierzęcej ma chów bydła 51,4%, następnie trzoda chlewna 38,8%, drób 7%, konie 2,8%.

4.1.7. Globalna produkcja rolnicza. Dochód rolniczy.

Tabela 41 . Globalna produkcja rolnicza w jednostkach zbożowych w gminie Wadowice Górne w 1998

Rodzaj produkcji	Ogółem:		jedn. zboż. w przeliczeniu na:	
	jednostek zbożowych	%	1 ha UR	1 osobę pełnozatrudn. ¹⁾
Roślinna	165 175	47	25,1	70
Zwierzęca	189 175,75	53	28,7	80,4
RAZEM	354 350,75	100	53,8	151

Źródło: Obliczenia własne

1/ Powszechny Spis Rolny 1996r.

Z ogólnej powierzchni użytków rolnych w gminie uzyskano produkt globalny odpowiadający 354 350,75 jednostkom zbożowym. Produkcja roślinna dostarczyła 47% produkcji globalnej, produkcja zwierzęca 53%.

Produkcja globalna z 1 ha użytków rolnych wynosi 53,8 jednostek zbożowych. Na 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie przypada produkt globalny równy 151 jednostek zbożowych.

Wskaźniki te nie mogą zostać uznane za wysokie. Produktywność ziemi w gminie ograniczona jest niezbyt dobrą jakością gleb oraz małą intensywnością produkcji.

Niska produkcja globalna wytwarzana przez jedną osobę pełnozatrudnioną wynika z przerostu zatrudnienia w rolnictwie. Na 100 ha użytków rolnych 56 osób jest zatrudnionych w rolnictwie.

Średnia krajowa wynosi 22 osoby na 100 ha.

Skala produkcji przeciętnego gospodarstwa, o średniej w gminie powierzchni 3,5 ha użytków rolnych jest niewielka. Rocznie wytwarza ono produkt globalny równy 197 jednostek zbożowych.

Niski jest także dochód rolniczy, który wyliczono przyjmując 30% wartości produkcji globalnej /w/g GUS / wyrażonej w jednostkach zbożowych, w cenie 50 zł za jednostkę /średnia cena 1 dt pszenicy w latach 1997 - 1998 /.

Wyliczona w ten sposób wielkość dochodu rolniczego w gminie wynosi w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych 808 zł na rok, na miesiąc 67 zł., średnia krajowa wynosi 74 zł / 106305 jednostek zbożowych x 50 zł jednostka, 6578 zł ha użytków rolnych w/g Rocznika Statystycznego Województwa Tarnowskiego 1998r. /.

Na jedno gospodarstwo o przeciętnej powierzchni przypada 247 zł na miesiąc / 106 305 jednostek zbożowych, 50 zł. jednostka zbożowa, 1792 gospodarstwa w/g Urzędu Gminy /.

W przeliczeniu na pełnozatrudnionego / w/g GUS pełnozatrudniony pracuje 2120 godzin w roku, w gminie Wadowice jest 2351 osób pełnozatrudnionych / w rolnictwie gminy dochód rolniczy kształtuje się w skali miesiąca na poziomie 189 zł. Jest to mniej aniżeli wynosi najniższa emerytura czy zasiłek dla bezrobotnego. Rolnicy upatrują przyczyn takiego stanu rzeczy w niskiej opłacalności produkcji.

Jednak przy małej skali produkcji w gospodarstwie i wysokim zatrudnieniu wskaźniki opłacalności nie mają większego znaczenia. Nawet znaczny wzrost opłacalności produkcji nie zapewniłby utrzymania właścicielom gospodarstw o małej powierzchni. W aktualnej trudnej sytuacji na rynku pracy oraz ograniczonej możliwości zatrudnienia, gospodarstwo stanowi zaplecze socjalne dla użytkującej go rodziny i spełnia funkcję żywieniową.

4.1.8. Intensywność organizacji produkcji.

Tabela 42 Ocena intensywności organizacji produkcji w gminie Wadowice Górne

A. PRODUKCJA ROŚLINNA			
<i>Rodzaj produkcji</i>	<i>Udział w UR (%)</i>	<i>Współczynnik</i>	<i>Liczba punktów</i>
Zboża	55	1,0	55
Strączkowe ziarn.	0,4	1,2	0,48
Ziemniaki	10,3	3,0	30,9
Warzywa	1,6	5,5	8,8
Okopowe pastewne	3,1	3,5	2,3
Uprawy paszowe na zieloną masę	13,4	0,75	10
Plantacje trwałe	0,5	2,5	1,25
Użytki zielone	15,7	0,5	7,85
Razem	100,0		116,58

B. PRODUKCJA ZWIERZĘCA			
<i>Gatunek zwierząt</i>	<i>obsada SD/100 ha UR</i>	<i>Współczynnik</i>	<i>Liczba punktów</i>
Bydło	39	2,6	41,6
Trzoda	23,7	2	47,4
Konie	8,6	1,2	10,32
RAZEM	71		99,32

C. PRODUKCJA ROŚLINNA I ZWIERZĘCA RAZEM	215,9
--	--------------

Intensywność organizacji obliczona metodą punktową w/g B. Kopia związana jest ze strukturą produkcji. Intensywność organizacji produkcji roślinnej zależy od struktury użytków rolnych oraz od udziału w strukturze zasiewów poszczególnych upraw, z których każda wymaga właściwego poziomu nakładów. Intensywność produkcji zwierzęcej uzależniona jest od wysokości obsady zwierząt wyrażonej w SD na 100 ha użytków rolnych, od udziału poszczególnych gatunków w pogłowie od którego zależy wysokość nakładów.

Po zastosowaniu wskaźników do oceny rolnictwa gminy uzyskujemy 215,9 pkt, co oznacza niski poziom intensywności.

4.1.9. Gospodarstwa towarowe. Specjalizacja produkcji.

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Tarnowie na podstawie Spisu Rolnego ocenia wartość produkcji towarowej w gminie Wadowice z 1 ha na 846 zł. Tak więc wskaźnik towarowości produkcji globalnej jest na poziomie 31% / produkcja globalna z 1 ha 53,8 jednostek zbożowych, 50 zł jednostka /. Oznacza to niewielkie powiązanie z rynkiem, ok. 70% produkcji globalnej przeznaczane jest na własne spożycie.

W gminie istnieje 204 gospodarstwa dobrze prowadzone, produkujące z przeznaczeniem na rynek. 128 gospodarstw specjalizuje się w chowie trzody chlewnej, w produkcji roślinnej 31 gospodarstw, w produkcji mleka 36 gospodarstw, 2 gospodarstwa prowadzi produkcję kur niosek towarowych, 4 gospodarstwa posiadają ogólnorolny kierunek produkcji. Gospodarstwa towarowe stanowią 11 % ogółu gospodarstw.

W miejscowościach Jamy, Izbiska, Zabrze działają grupy producentów rolnych. Może to być początkiem dalszych procesów integracyjnych w rolnictwie gminy.

4.1.10. Pozostałe informacje o rolnictwie.

Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w sołectwach gminy wynika, że występują trudności w zakupie ziemi tak pod budowę jak i do użytkowania rolniczego, pomimo, że w większości sołectw odłogowane są grunty. Wielkość gruntów nie uprawianych określono w ilościach do 25% w Wadowicach Górnych, 20% w Grzybowie, 15% w Wampierzowie i w Wierzchowinach, 10% w Kosówce. Jedynie w Zabrnium nie występują odłogi.

Na potrzebę komasacji gruntów wskazano w sołectwach Grzybów, Jamy, Piątkowiec, Wierzchowiny. W pozostałych miejscowościach określono komasację jako niezbyt potrzebną. Również jak wynika z ankiet bardzo rzadko wykorzystywane są tanie czynniki plonotwórcze jak wapnowanie pól, stosowanie nawozów zielonych.

Tabela 43. Liczba gospodarstw towarowych o zdecydowanym kierunku produkcji w poszczególnych wsiach gminy Wadowice Górne

Miejscowość	Liczba gospodarstw > 1 ha	Liczba gospodarstw wyspecjalizowanych wg. kierunków produkcji							Gospodarstwa towarowe	
		ogólnorolny	trzoda chlewna	produkcja roślinna	mleko	drobiarskie	warzywa	inne	liczba	%
Grzybów	31		2						2	0,6
Izbiska	168		25		5				30	18
Jamy	263		7	1 ziemniaki					8	3
Kawęczyn	96	4	1						5	5
Kosówka	62		14						14	22,6
Piątkowiec	57		1						1	1,7
Przebendów	72		2			2	2		6	8
Wadowice Dolne	189		5						5	2,6
Wadowice Górne	224		5		2				7	3
Wampierzów	213		15	30	6				51	24
Wierzchowiny	97		12		3				15	15
Wola Wadowska	218		32		8				40	18
Zabrze	102		7		12		1		20	20
RAZEM	1792	4	128	31	36	2	3		204	11

Źródło: Badania ankietowe

Tabela 44. Pozostałe informacje o rolnictwie

Miejscowość	Występowanie odlogów (%)	Ocena częstości		Łatwość kupna ziemi ^x		Przypadki współdziałania producentów	Komasacja gruntów
		wapnowania pól	stosowanie	rolniczej	budowlanej		
Grzybów	20% UR	b.rzadko	b.rzadko	łatwo	łatwo	nie	wskazana
Izbiska	-	niezbyt często	niezbyt często	brak odpowiedzi		tak	niezbyt potrzebna
Jamy	-	niezbyt często	niezbyt często	łatwo	dość trudno	tak	wskazana
Kawęczyn	1% UR	b.rzadko	niezbyt często	dość trudno	dość trudno	nie	b. potrzebna
Kosówka	10	b.rzadko	b.rzadko	trudno	trudno	nie	niezbyt potrzebna
Piątkowiec	8	b.rzadko	b.rzadko	dość trudno	trudno	nie	wskazana
Przebendów	10	b.rzadko	b.rzadko	dość łatwo	dość trudno	nie	niezbyt potrzebna
Wadowice Dolne	4	niezbyt często	b.rzadko	dość łatwo	dość trudno	nie	niezbyt potrzebna
Wadowice Górne	25	dość często	b.rzadko	dość trudno	trudno	nie	niezbyt potrzebna
Wampierzów	15	b.rzadko	b.rzadko	dość trudno	trudno	nie	niezbyt potrzebna
Wierzchowiny	15	niezbyt często	b.rzadko	dość trudno	dość trudno	nie	wskazana
Wola Wadowska	5	niezbyt często	dość często	dość trudno	dość trudno	nie	niezbyt potrzebna
Zabmie	nie ma	niezbyt często	b.rzadko	trudno	dość trudno	tak	niezbyt potrzebna

Źródło: Badania ankietowe

4.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Na terenie gminy działalność gospodarczą prowadziło 168 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON (stan na koniec 1997r.)

Biorąc pod uwagę liczbę podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców, otrzymujemy wskaźnik, który wynosi 24,84. Podobny wskaźnik dla powiatu mieleckiego wynosi 48,51 podmiotów/1000 mieszkańców, a dla województwa podkarpackiego 49,96 podmiotów na 1000 mieszkańców. Z porównania wynika, że w gminie Wadowice Górne funkcjonuje prawie dwukrotnie mniej podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców niż średnio w powiecie mieleckim i w województwie podkarpackim. Oznacza to, że mieszkańcy gminy Wadowice Górne wykazują mniejszą aktywność gospodarczą.

Tabela 45. Zarejestrowana działalność gospodarcza w gminie Wadowice Górne (stan na koniec 1997)

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Ogółem zarejestrowane podmioty</i>	<i>Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców</i>
Gmina Wadowice Górne	168	24,8
Powiat mielecki	6533	48,51
Województwo podkarpackie	105 786	49,96

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998, Polska w nowym podziale terytorialnym GUS 1998

W strukturze branżowej działalności gospodarczej dominuje handel oraz sfera usług. Znacznie mniej podmiotów operuje w innych sektorach, szczególnie w sektorze drobnej wytwórczości i rzemiosła. Prawdopodobnie wynika to z faktu, iż uruchomienie działalności produkcyjnej wymaga dużych nakładów finansowych oraz wiedzy technologicznej i rynkowej. Z drugiej jednak strony działalność produkcyjna czy rzemieślnicza nie jest ograniczona lokalnym popytem jak np usługi czy handel, gdyż może zdobywać dalsze rynki zbytu dla swoich produktów.

Tabela 46. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji EKD w 1997 w gminie Wadowice Górne

Rodzaj działalności	Ilość podmiotów gospodarczych
działalność produkcyjna	18
budownictwo	40
handel i naprawy pojazdów mechanicznych oraz artykułów użytku domowego	54
hotele i restauracje	2
transport, składowanie i łączność	23
obsługa nieruchomości i firm	3
pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	9
pozostałe	19

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego 1998,

W latach 1990 - 1998 zarejestrowano 297 nowych podmiotów gospodarczych. Równocześnie z działalności zrezygnowało 142. Skala niepowodzeń indywidualnych przedsiębiorstw mierzona stosunkiem liczby podmiotów rezygnujących z działalności do liczby podmiotów nowopowstałych w tym samym okresie czasu (1990-1998) wynosi 47,8%. Oznacza to, że ponad 52 % firm utrzymało się na rynku.

Tabela 47. Skala niepowodzeń drobnej przedsiębiorczości w okresie 1990 - 1998

Liczba zarejestrowanych nowych podmiotów	297
Liczba rezygnacji z działalności	142
STOPA REZYGNACJI	47,8

Źródło: Dane Urzędu Gminy

Potencjał gospodarczy określa nie tylko ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ale również liczba generowanych przez nie miejsc pracy.

Na terenie gminy Wadowice Górne działają 4 prężne i rozwijające się zakłady generujące w sumie 402 miejsca pracy. Oprócz nich funkcjonuje szereg podmiotów mniejszych dających zatrudnienie 1 lub 2 osobom, bardzo często tylko z kręgu rodziny.

Tabela 48. Wydane zezwolenia na działalność gospodarczą w latach 1990 - 1998

	1990		1991		1992		1993		1994		1995		1996		1997		1998	
	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr	zar	wyr
Handel	10	-	12	2	10	3	9	2	19	11	8	14	12	7	12	4	9	8
Drobna Wytwórczość	-	-	2	-	3	-	-	2	2	-	1	-	2	-	2	1	3	-
Usługi budowlane	4	-	1	-	6	1	2	5	7	5	5	5	4	5	12	2	5	5
Gastronomia	-	-	1	1	2	1	1	-	-	-	1	-	-	1	1	1	1	1
Pozostałe usługi	14	2	4	4	5	1	6	2	4	4	6	6	4	5	7	4	10	2
Transport	12	-	4	3	7	2	2	4	2	2	7	-	2	4	4	1	6	-
Inne	4	-	2	2	4	1	1	1	5	2	-	-	2	1	-	-	3	2
OGÓLEM	44	2	26	12	37	9	21	16	39	24	28	25	26	23	39	13	37	18

Źródło: Dane Urzędu Gminy

zar - zarejestrowana działalność gospodarcza
wyr - wyrejestrowana działalność gospodarcza

Tabela 49. Zakłady pracy generujące większą ilość miejsc pracy.

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Liczba osób zatrudnionych</i>
Zakład Mięсны Stanisław Dobrowolski i Synowie	pow. 200 osób
Wyroby z gumy Roman Róg	34 osób
Wyroby z PCV Wojciech Tycner	18 osób
STALBIG Zakład Metalowy	150 osób

Źródło: Badania ankietowe

4.3. Infrastruktura techniczna

4.3.1. Sieć drogowa

Łączna długość dróg publicznych (drogi gminne i lokalne miejskie) o utwardzonej nawierzchni w gminie Wadowice Górne wynosi 39 km². Gęstość utwardzonej sieci drogowej wyraża się wskaźnikiem 45km/100km². Wyższy wskaźnik posiadają gminy: miasto Mielec - 119,1 km/100km² oraz Czermin (66,3km/100km²) i Borowa (45,5 km/100km²)

Tabela 50. Niektóre dane dotyczące infrastruktury komunalnej gminy Wadowice Górne na tle gmin powiatu mieleckiego (stan w dniu 31.XII.96)

<i>Jednostka terytorialna</i>	<i>Drogi utwardzone gminne i lokalne miejskie w km</i>	<i>Drogi utwardzone w km na 100 km² powierzchni</i>	<i>Długość sieci w km</i>	
			<i>sieć wodociągowa</i>	<i>sieć kanalizacyjna</i>
Mielec - miasto	56	119,1	130	92
Borowa	25	45,5	100	-
Czermin	53	66,3	106	2
Gawłuszowice	12	36,4	6	-
Mielec	21	17,2	128	1
Padew Narodowa	26	37,1	10	-
Przeclaw	22	16,4	71	15
Radomyśl Wielki	51	32,1	61	5
Tuszów Narodowy	14	15,7	16	-
Wadowice Górne	39	44,8	153	-
Powiat mielecki	319	36,3	781	115

Źródło: Gminy w Polsce w 1996r. GUS

4.3.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina Wadowice Górne jest w 100 % zwodociągowana. Łącznie 153 km sieci wodociągowej. Z wodociągu korzysta 1528 gospodarstw domowych.

W gminie nie ma sieci kanalizacyjnej, każde gospodarstwo oraz zakłady gospodarke ściekową organizują we własnym zakresie. Na terenie gminy jest 784 oczyszczalni przyzagrodowych (szamb) oraz 1 oczyszczalnia o przepustowości 20m³/dobę.

4.3.3. Gospodarka odpadowa

Na terenie gminy brak zorganizowanej gospodarki odpadowej.

4.3.4. Sieć gazowa

Gmina Wadowice Górne jest zgazyfikowana blisko w 50%.

4.3.5. Telefonizacja

W gminie Wadowice Górne w roku 1997 liczba podłączeń do sieci telefonicznej wynosiła 441 abonentów telefonicznych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców dawało to wskaźnik 65,2 abonentów. Wskaźnik tefonizacji (w przeliczaniu na 1000 mieszkańców) w powiecie mieleckim wynosił 184,8 i był prawie trzykrotnie wyższy niż w gminie Wadowice Górne.

Tabela 51. Wybrane elementy infrastruktury technicznej w gminach powiatu mieleckiego (stan w dniu 31.XII 96)

Jednostka terytorialna	Abonenci telefoniczni telefonii przewodowej		Placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych	
	ogółem	na 1000 ludności	ogółem	ludność na 1 placówkę
Mielec - miasto	11694	182	6	10728
Borowa	78	14	2	2821
Czermin	58	9	1	6497
Gawłuszowice	50	17	1	2874
Mielec	435	38	1	11514
Padew Narodowa	253	46	2	2745
Przeclaw	90	8	3	3567
Radomyśl Wielki	688	52	6	2221
Tuszów Narodowy	98	14	4	1811
Wadowice Górne	438	65	1	6762

Źródło: Gminy w Polsce 1996 GUS

4.4. Zasoby mieszkaniowe

Wskaźniki charakteryzujące wielkość zamieszkałych zasobów mieszkaniowych w gminie Wadowice Górne są zbliżone do średnich dla gmin byłego województwa tarnowskiego.

Liczba mieszkań i izb jest w gminie mniejsza od średniej w byłym województwie tarnowskim, ale metraż przypadający na 1 osobę jest nieco większy.

Tabela 52: Zasoby mieszkaniowe w gminie Wadowice Górne na tle byłego województwa tarnowskiego (stan w dn. 31.XII.97)

Jednostka terytorialna	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w m ²	Średnia liczba osób na:	
				1 mieszkanie	1 izbę
Gmina Wadowice Górne	1639	5543	17,9	4,06	1,20
b. woj. tarnowskie średnia dla 1 gminy	2 354,7	8 306,7	17,3	4,21	1,19

Źródło: Rocznik Statystyczny Województwa Tarnowskiego

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w gminach wiejskich powiatu mieleckiego wynosiła 71,1m², na 1 osobę przypadało 17,4m². Zarówno pod względem powierzchni użytkowej przypadającej na mieszkanie jak i powierzchni mieszkania przypadającej na 1 osobę gmina Wadowice Górne na tle gmin wiejskich powiatu mieleckiego zajmuje 3. miejsce.

Tabela 53: Zasoby mieszkaniowe i budownictwo w gminach powiatu mieleckiego (stan na 31.XII.96)

Jednostka terytorialna	Zasoby mieszkaniowe				Mieszkania oddane do użytku na 1000 ludności
	przeciętna liczba osób		przeciętna powierzchnia użytkowa w m ²		
	na mieszkanie	na izbę	mieszkania	na osobę	
Mielec - miasto	3,48	0,98	56,2	16,2	1,6
Borowa	4,1	1,2	70,0	17,1	0,2
Czermin	4,1	1,2	73,1	17,8	1,2
Gawłuszowice	3,9	1,1	69,3	17,6	-
Mielec	4,3	1,2	70,4	16,4	1,0
Padew Narodowa	3,9	1,1	76,2	19,3	3,3
Przeclaw	4,1	1,2	69,3	16,8	3,2
Radomyśl Wielki	4,2	1,3	69,2	16,5	1,4
Tuszów Narodowy	4,1	1,2	69,7	17,2	2,9
Wadowice Górne	4,1	1,2	72,5	17,7	1,2

Źródło: Gminy w Polsce w 1996r. GUS

W roku 1996 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców oddano do użytku 1,2 mieszkania, co stawia gminę na 5. miejscu wśród 9 gmin wiejskich powiatu mieleckiego.

4.4.1 Zezwolenia budowlane

Liczba wydanych zezwoleń budowlanych w latach 1990 - 1998 przedstawia tabela 54

Najwięcej zezwoleń na budownictwo mieszkalne wydawano w latach 1992 - 1994. Natomiast od roku 1995 do 1997 ruch budowlany w gminie zmalał i utrzymywał się na zbliżonym poziomie (24 -28 zezwoleń rocznie). W 1998 wzrosła liczba wydanych zezwoleń na budynki mieszkalne.

Tabela 54 Wydane zezwolenia na budowę w latach 1990 - 1998

Miejscowość	1990		1991		1992		1993		1994		1995		1996		1997		1998	
	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G
Grzybów	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izbiska	-	-	1	-	3	-	3	-	5	4	1	-	3	-	1	3	1	-
Jamy	4	-	3	-	3	3	3	-	5	-	3	3	2	-	3	2	-	1
Kawęczyn	1	-	-	-	4	-	4	-	1	-	4	1	-	-	-			
Kosówka	-	-	-	-	-	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Piątkowiec	-	-	2	1	1	1	1	-	1	1	-	-	3	-	3	1	4	1
Przebendów	7	-	-	-	3	-	4	-	8	-	-	-	2	-	4	2	2	3
Wadowice Dolne	5	-	-	1	2	3	-	-	5	1	4	1	2	-	2	2	2	1
Wadowice Górne	4	-	9	4	6	5	4	-	9	1	8	1	6	3	6	6	9	5
Wampierzów	4	-	3	1	1	2	3	-	4	-	4	2	4	1	4	2	6	3
Wierzchowiny	-	-	1	-	2	-	2	-	3	-	1	-	1	-	1	-	4	3
Wola Wadowska	2	-	1	-	3	2	2	-	-	1	1	2	1	0	3	3	1	1
Zabrze	1	-	3	-	2	2	2	-	1	-	2	1	-	-	-	-	1	-
OGÓLEM	28	-	23	7	33	18	30	-	44	9	28	11	24	4	27	24	31	19

4.5. Zasoby pracy

Ocena zasobów pracy jest szacunkowym wynikiem określonym na podstawie analizy bezrobocia jawnego i ukrytego.

Wg informacji Urzędu Gminy w Wadowicach Górnych liczba bezrobotnych w gminie wynosiła 378 osób.

Ilość potrzebnych miejsc pracy poza rolnictwem została określona na podstawie analizy symulacyjnej zakładającej ograniczenie liczby osób pracujących w rolnictwie przynajmniej do poziomu średniej krajowej wynoszącej 22 osoby na 100 ha użytków rolnych. Pozwoliło to określić rzeczywiste zasoby siły roboczej ukryte z konieczności w gospodarstwach rolnych.

Gmina Wadowice Górne posiadająca 6578 ha użytków rolnych, przy założeniu że na 100 ha pracować będzie 22 a nie jak dotychczas 56 osób powinna zwolnić z rolnictwa 2240 osób i stworzyć im miejsca pracy w sferze pozarolniczej.

Innym sposobem określającym ilość potrzebnych miejsc pracy poza rolnictwem były badania sondażowe przeprowadzone w poszczególnych sołectwach. Z badań wynika, że liczba osób chętnych do podjęcia pracy wynosi w gminie ok. 970, czyli 15% mieszkańców gminy. Jest to znacznie mniej niż wynika z analizy symulacyjnej. Prawdopodobnie skala problemu bezrobocia ukrytego nie jest do końca przez społeczność wiejską uświadomiona.

Tabela 55. Podaż pracy w gminie Wadowice Górne

Miejscowość	Liczba osób gotowych do podjęcia			Łatwość znalezienia pracownika	
	kobiety	mężczyźni	razem	do pracy w gosp. rolnym	do pracy przy budowie
Grzybów	10	15	25	dość łatwo	łatwo
Izbiska	15	30	45	dość łatwo	dość łatwo
Jamy	20	50	70	niezbyt łatwo	łatwo
Kawęczyn	15	15	30	dość łatwo	łatwo
Kosówka	40	30	70	b. trudno	b. trudno
Piątkowiec	25	25	50	b. trudno	niezbyt łatwo
Przebendów	10	20	30	niezbyt łatwo	dość łatwo
Wadowice Dolne	70	50	120	niezbyt łatwo	dość łatwo
Wadowice Górne	60	40	100	b. trudno	niezbyt łatwo
Wampierzów	80	100	180	b. trudno	niezbyt łatwo
Wierzchowiny	20	35	55	niezbyt łatwo	dość łatwo
Wola Wadowska	35	20	55	niezbyt łatwo	niezbyt łatwo
Zabrmie	70	70	140	niezbyt łatwo	niezbyt łatwo
RAZEM	470	500	970		

Źródło: Badania ankietowe

4.6. Budżet Gminy

Dochodami budżetowymi gmin są:

- dochody własne
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa
- dotacje celowe
- środki na dofinansowanie zadań ze źródeł pozabudżetowych
- subwencje ogólne

Dochodami własnymi gminy są wpływy z podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości zlokalizowanych na danym terenie, od środków transportowych, od spadków i darowizn, od działalności gospodarczej opłacanej w formie karty podatkowej, od psów oraz opłat skarbowych i lokalnych.

Dochody budżetów gmin wiejskich powiatu mieleckiego ogółem na 1 mieszkańca w 1996 roku kształtowały się średnio na poziomie 608 zł, w tym dochody własne 104 zł. Najwyższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminach: Padew Narodowa - 752 zł, w tym własne - 110,4 zł i Borowa - 705 zł, w tym własne - 143,2 zł.

Wydatki budżetów gmin ogółem na 1 mieszkańca w 1996 roku kształtowały się przeciętnie na poziomie 618 zł. Największy poziom zróżnicowania wydatków dotyczył poziomu wydatków inwestycyjnych. Rozpiętość wynosiła od 60,3% w gminie Padew Narodowa do poziomu 16,3% w gminie wiejskiej Mielec. (tabela 56)

Tabela 56. Budżety gmin powiatu mieleckiego (dane z 1996r)

Gmina	Dochody budżetów gmin				Wydatki budżetów gmin			
	ogółem		w tym własne		ogółem w tys. zł	w tym wydatki		ogółem na 1 mieszkańca w zł
	w tys. zł	na 1 mieszkańca w zł	w tys. zł	na 1 mieszkańca w zł		bieżące	inwestycyjne	
Mielec gm. miejska	39238	609,3	13729	213,2	42379	19439	9190	658,0
Borowa	3950	704,9	803	143,2	4133	2857	800	737,5
Czermin	3872	597,1	966	149,0	3727	2501	760	574,7
Gawłuszowice	1565	544,9	241	83,9	1471	1006	243	512,1
Mielec	6448	562,4	1400	122,1	6310	4609	772	550,4
Padew Narodowa	4125	752,0	605	110,4	4385	2432	1478	799,5
Przeclaw	6092	567,0	694	65,0	6120	3667	1125	572,6
Radomyśl Wielki	7733	582,9	1323	99,7	8379	5224	1621	631,6
Tuszów Narodowy	4378	602,6	598	82,3	4609	3039	822	634,5
Wadowice Górne	3727	554,6	562	83,6	3736	2465	501	555,9

Źródło: Gminy w Polsce w 1996r. GUS

PODSUMOWANIE I SUGESTIE

Gmina Wadowice Górne położona jest w województwie podkarpackim, w zachodniej części powiatu mieleckiego. W jej skład wchodzi 13 sołectw. Zajmuje obszar o powierzchni 87 km², który zamieszkuje 6 853 tys mieszkańców.

Na tle regionu małopolskiego należy do gmin mniejszych, natomiast w skali kraju do gmin średniej wielkości.

Położenie gminy na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych nie jest zbyt korzystne lecz z drugiej strony bezpośrednie sąsiedztwo z miastem Mielec jest niewątpliwym atutem.

Kondycja demograficzna gminy jest dobra co wyraża się dużym w skali kraju przyrostem naturalnym 3,2 promila (na 1 000 mieszkańców).

Analiza uwarunkowań gospodarczych i społecznych identyfikuje w gminie dwa najważniejsze problemy, co do istnienia których Wadowice Górne nie są odosobnione wśród innych gmin należących do Regionu Małopolski.

Pierwszy to bardzo duże bezrobocie, głównie ukryte spowodowane brakiem miejsc pracy w sferze okołorolniczej oraz pozarolniczej. Według przeprowadzonych analiz, w gminie Wadowice Górne, istnieje konieczność stworzenia conajmniej 2 000 miejsc pracy. Liczba ta, biorąc pod uwagę warunki małej gminy, jest olbrzymia. Odzwierciedla jednak skalę problemu, przed którego rozwiązaniem stoi społeczność gminy.

Drugi to niska efektywność rolnictwa wynikająca przede wszystkim z niekorzystnych uwarunkowań glebowych i wodnych (słaba przydatność gleb do użytkowania rolniczego - ogólny wskaźnik bonitacji gleb dla gminy - 0,94). Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy Wadowice Górne wynosi 63,4 punkty i jest niższy od wskaźnika w powiecie mieleckim oraz byłym województwie tarnowskim, rzeszowskim i w kraju.

Niska efektywność rolnictwa spowodowana jest również małą skalą produkcji wynikającą z rozdrobnienia gospodarstw oraz ich przeciążenia zbędną siłą roboczą.

W gminie Wadowice Górne na 100 ha użytków rolnych pracuje 56 osób. Przy ich ograniczeniu do wskaźników krajowych (22 osoby/100ha UR) okazuje się, że 34 osoby/100 ha UR z ekonomicznego punktu widzenia jest zbędne czyli niepotrzebnie obciążają gospodarstwa rolne swą siłą roboczą.

Dla podniesienia efektywności gospodarstw konieczna jest ich większa integracja z rynkiem. Optymistycznie wygląda fakt powołania grup producenckich w trzech sołectwach gminy, co świadczy o potrzebach integracji poziomej rolników mającej na celu zwiększenie pozycji rynkowej producentów. W strukturze produkcji gospodarstw nie preferuje się intensywnych i pracochłonnych kierunków produkcji, które są najoptymalniejsze ze względów ekonomicznych w gospodarstwach o małej powierzchni.

Główne działania gminy powinny być zorientowane na rozwiązanie wyżej wymienionych problemów głównie poprzez

- rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości w sferze pozarolniczej i okołorolniczej ze szczególnym uwzględnieniem przetwórstwa rolno-spożywczego
- modernizację rolnictwa poprzez modyfikację profilu produkcji idącego w kierunku rozwijania upraw intensywnych i pracochłonnych (zwiększenie w strukturze zasiewów upraw ogrodniczych takich jak warzywa korzeniowe, truskawki, warzywa pod osłonami, zioła, trawy nasienne, kwiaty, rośliny ozdobne itp.).

W produkcji zwierzęcej, wobec znacznych zasobów paszowych gminy oraz dotychczasowych tradycji, należałoby utrzymać chów bydła, trzody chlewnej i drobiu. Nie bez znaczenia dla rozwoju wymienionych kierunków produkcji pozostaje fakt istnienia w gminie zakładu mięsnego.

- rozwój i doskonalenie infrastruktury społecznej i technicznej celem podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej gminy
- rozwój wytwórczości produktów lokalnych (w tym rolniczych) identyfikujących się z gminą Wadowice Górne np. markowe i regionalne produkty i usługi
- ochronę i pielęgnację środowiska naturalnego z uwzględnieniem zwiększenia lesistości gminy,
- intensywną promocję gminy.

Rozwiązanie problemów gminy Wadowice Górne, szczególnie bardzo dużego ukrytego bezrobocia, zależeć będzie w dużym stopniu od dynamicznego rozwoju okolicznych miast, szczególnie Mielca, Dębicy, Tarnowa, Tarnobrzega.

Niemniej jednak należy zrobić co tylko możliwe aby pozarolnicze miejsca pracy powstawały na terenie gminy oraz w najbliższym jej sąsiedztwie. Szczególnie wiele stanowisk pracy stworzyć może drobny przemysł, który ponadto wywołuje spontaniczne powstawanie licznych miejsc pracy w swym bezpośrednim otoczeniu. Zważywszy jednak na bardzo niski dochód rolniczy mieszkańców (189 zł na pełnozatrudnionego w rolnictwie miesięcznie) trudno będzie znaleźć odpowiednie zasoby kapitałowe wewnątrz gminy na rozwój przemysłu i usług.

Wyjścia z sytuacji upatrywać więc należy w pozyskaniu inwestorów z zewnątrz tworząc im dogodne warunki.

Starania gminy powinny przebiegać dwutorowo:

- **po pierwsze**, dążyć do przyciągnięcia inwestora, wykorzystując będące w dyspozycji gminy grunty komunalne oraz budynki, jak również przygotowywanie nowych terenów poprzez wykup gruntów i wyposażanie ich w odpowiednie media (energia, woda, kanalizacja, telefonizacja itp). Ważne jest uruchomienie szybkiej ścieżki inwestycyjnej.

- **po drugie**, zważywszy na fakt, że szereg przedsięwzięć promocyjnych oraz inwestycyjnych przekracza możliwości gminy Wadowice Górne, należy współpracować z okolicznymi gminami, a szczególnie z władzami powiatu w celu uruchomienia skutecznej promocji inwestycyjnej celem pozyskiwania inwestorów.

Programowanie Rozwoju

Gminy Wadowice Górne

RAPORT Z

PARTNERSKIEJ SESJI STRATEGICZNEJ

Wizja Gminy Wadowice Górne

Gmina Wadowice Górne ma swoją tradycję

Można tu lokować każdą inwestycję.

Różne przedsiębiorstwa mogłyby tu powstać

Kiedy gospodarstwa mają duże zostać.

Mieszkańcy są dobrzy i pracują znośnie

Można tutaj mieszkać, także żyć spokojnie.

Koło rzeki Zgórskiej, mamy piękne stawy

Mogłyby tam powstać domki i różne zabawy.

A przed mieszkańcami staje nowe życie

Tylko opracować wszystko należycie

Jak to opracują z naszej Gminy chłopy

To bogatsi wejdą do tej Europy

Stanisław Wyzga
Wampierzów

Kierunki rozwoju gminy Wadowice Górne

Rolnictwo i leśnictwo

Cele strategiczne:

1. Regulacja stosunków wodnych i podniesienie stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. .
2. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego w oparciu o lokalną bazę surowcową.
3. Poprawa efektywności rolnictwa i lepsze wykorzystanie potencjału gospodarstw.
4. Zwiększenie lesistości gminy poprzez zalesianie nieużytków, terenów zalewowych.

Przedsiębiorczość i tworzenie nowych miejsc pracy

Cele strategiczne:

1. Pozyskiwanie inwestorów dla rozwoju gospodarczego gminy.
2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.
3. Opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania bezrobociu.

Podniesienie standardu cywilizacyjnego gminy

Cele strategiczne

1. Ożywienie oraz rozwój aktywnych form działalności kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.
2. Wspieranie rozwoju bazy dydaktycznej oraz doskonalenie kadr oświaty.
3. Doskonalenie usług socjalno-bytowych celem poprawy standardu życia mieszkańców.

Ochrona środowiska i krajobrazu wiejskiego

Cele strategiczne

1. Budowa infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami.
2. Podnoszenie świadomości ekologicznej.
3. Racjonalna gospodarka przestrzenią - zachowanie architektury i kultury ludowej.

KIERUNEK: Rolnictwo i leśnictwo

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot współpracujący	Środki	Źródło środków
Cel strategiczny (1): Regulacja stosunków wodnych i podniesienie stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.						
1	Dokończenie budowy przepompowni w Szafranowie.	2001 r.	Zarząd Gminy	Starostwo Powiatu		Budżet Państwa, fundusze przedakcesyjne
2	Rozpoczęcie budowy przepompowni w Janówce.	2004 r.	Zarząd Gminy	Starostwo Powiatu		Budżet Państwa, fundusze przedakcesyjne
3	Budowa zbiorników retencyjnych suchych na rzekach: Zgórska, Jamnica, Upust, Dęba.	2010 r.	Zarząd Gminy	Starostwo Powiatu		Budżet Państwa, fundusze przedakcesyjne
4	Budowa kanałów i rowów melioracyjnych w poszczególnych wsiach gminy.	2005 r.	Zarząd Gminy			Budżet Państwa, fundusze przedakcesyjne
5	Budowa wałów przeciwpowodziowych na rzece Breń.	2005 r.	Zarząd Gminy	Wojewodzki Urząd Melioracji Wodnych		Budżet Państwa, fundusze przedakcesyjne
Cel strategiczny (2): Rozwój przemysłu rolno-spożywczego w oparciu o lokalną bazę surowcową						
1	Wyznaczenie w Planie Zagospodarowania Przestrzennego terenów pod lokalizację zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.	2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy
2	Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego.	od 2000 r.	Zarząd Gminy	MARR		Budżet Gminy budżet MARR
3	Przygotowanie bazy surowcowej pod potrzeby przemysłu - spotkania rolników z przedstawicielami przetwórstwa - umowy handlowe, umowy kontraktacyjne - szkolenia technologiczne - pomoc przemysłu w organizowaniu bazy surowcowej (zakup środków do produkcji oraz maszyn specjalistycznych)	2000 r.	Zarząd Gminy	WODR, Izba Rolnicza		WODR.

Cel strategiczny (3): Poprawa efektywności rolnictwa i lepsze wykorzystanie potencjału gospodarstw						
1	Referendum dot. potrzeby przeprowadzenia komasacji gruntów w gminie. Przygotowanie projektów i dokumentacji	2000 r. 2001r.	Zarząd Gminy	Starostwo Powiatu		Budżet Gminy SAPARD, środki własne właścicieli gospodarstw Budżet Gminy
2	Propagowanie wśród mieszkańców zasad wspólnego działania (grupy producenckie, spółdzielnie).	na szkoleniach jesiennie- zimowych	Zarząd Gminy	WODR, Izba Rolnicza		WODR, Budżet Gminy, SAPARD. Izba Rolnicza
3	Wspieranie tworzenia i rozwoju grup producenckich, stowarzyszeń, związków branżowych	od 1999r.	Zarząd Gminy	WODR, Izba Rolnicza		Budżet Gminy, SAPARD WODR, Izba Rolnicza
4	Nabywanie przez grupy producenckie maszyn i urządzeń do wstępnego przygotowania jednolitych partii produktów.		Zarząd Gminy	Izba Rolnicza WODR grupy producenckie		SAPARD, Budżet Gminy przemysł przetwórczy rolnicy
5	Wykreowanie i promocja markowych produktów żywnościowych. (wytwarzanie produktów wysokiej jakości opatrzonych nazwiskiem producenta)	od 2000r	Zarząd Gminy	grupy producenckie Izba Rolnicza WODR		Budżet Gminy rolnicy
Cel strategiczny (4): Zwiększenie lesistości gminy poprzez zalesianie nieużytków, terenów zalewowych						
1	Ujęcie w Planie Zagospodarowanie Przestrzennego gruntów o niskim wskaźniku bonitacji, gruntów zalewowych z przeznaczeniem pod zalesiania	2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy
2	Zalesianie wyznaczonych gruntów: zakup sadzonek, wykonanie nasadzeń i ich pielęgnacja. Dofinansowanie zakupu sadzonek.	2002 r.	Zarząd Gminy	Nadleśnictwo Izba Rolnicza		Budżet Gminy Nadleśnictwo fundusze przedakcesyjne właściciele gruntów
3	Przeprowadzenie szkoleń nt. zakładania i pielęgnacji młodników.	szkolenia jesiennie-zimo- we	Zarząd Gminy	Nadleśnictwo właściciele gruntów		Budżet Gminy Nadleśnictwo

KIERUNEK :   *Przedsiębiorczość*

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot współpracujący	Środki	Źródło środków
Cel strategiczny (1): <i>Pozyskiwanie inwestorów dla rozwoju gospodarczego gminy</i>						
1	Inwentaryzacja gruntów i obiektów pod inwestycje (na podst. planu zagospodarowania przestrzennego) Uregulowanie praw własnościowych .	2001 r.	Zarząd Gminy		800 zł.	Budżet Gminy.
2	Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod inwestycje.	2005 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy, Środki UE, inne.
3	Przygotowanie oferty i promocja terenów inwestycyjnych.	2005 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy, MARR.
Cel strategiczny (2): <i>Rozwój lokalnej przedsiębiorczości.</i>						
1	Promocja przedsiębiorczości	od 2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy Środki pomocowe
2	Utworzenie ośrodka wspierania przedsiębiorczości.	2001r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy MARR
3	Tworzenie systemu informacji rynkowej przy Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości	2001r.	Zarząd Gminy		ODR	Budżet Gminy
4	Realizacja programów szkoleniowych z zakresu małej i średniej przedsiębiorczości.	2002 r.	Zarząd Gminy		ODR, MARR	środki własne.
5	Opracowanie systemu zachęt dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości np. ulgi podatkowe	2002r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy
6	Stworzenie poprzez istniejący bank preferencyjnych kredytów inwestycyjnych.	2002 r.	Zarząd Gminy		bank	

Cel strategiczny (3): Opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania bezrobociu.

1	Utworzenie "klubu pracy" zajmującego się poszukiwaniem i gromadzeniem ofert pracy.	2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy MARR
2	Zatrudnianie bezrobotnych do prac publicznych	2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy.
3	Współpraca Urzędu Gminy z Urzędem Pracy w zakresie zatrudniania bezrobotnych, udzielania pożyczek na działalność gospodarczą.		Zarząd Gminy	Urząd Pracy		Budżet Gminy Urząd Pracy
4	Edukacja bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy.	od 1999	Zarząd Gminy	Urząd Pracy		Budżet Gminy Urząd Pracy

KIERUNEK: Podniesienie standardu cywilizacyjnego gminy

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot współpracujący	Środki	Źródło środków
Cel strategiczny (1): Ożywienie oraz rozwój aktywnych form działalności kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej						
1	Zwiększenie obsady kadrowej GOKSiR. (instruktorzy)	2000 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy.
2	Rozszerzenie działalności GOK przy wykorzystaniu istniejących budynków komunalnych w poszczególnych miejscowościach. (pod warunkiem zwiększenia obsady kadrowej.)		Zarząd Gminy	dyrektor GOKSiR.		Budżet Gminy
3	Poprawienie bazy lokalowej Czytelni i Biblioteki Gminnej, wyposażenie w literaturę naukową (dla potrzeb studentów) w ksero i komputer, zwiększenie obsady kadrowej i wydłużenie czasu pracy.	2002 r.	Zarząd Gminy	dyrektor Biblioteki Gminnej.		Budżet Gminy.
4	Pozyskanie terenu i budowa trybun przy stadionie gminnym oraz modernizacja istniejącej szatni.	2003 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy, sponsorzy.
5	Pozyskanie sponsorów w celu utrzymania istniejących sekcji sportowych.	1999 r.	Zarząd Gminy	Prezes LZS , GOKSiR		sponsorzy
6	Udostępnienie sal gimnastycznych i przyszkolnych boisk sportowych dla młodzieży pozaszkolnej.	1999 r.	Zarząd Gminy	Dyrektorzy szkół, GOKSiR		
7	Organizacja corocznego turnieju wsi w formie imprez rekreacyjno-sportowych.	od 1999r. przynajmniej raz w roku	Zarząd Gminy	Dyrektorzy szkół, GOKSiR		Budżet Gminy sponsorzy
8	Budowa kąpieliska przy ujściu rzeki Zgórskiej w Wadowicach Dolnych. - utworzenie pola namiotowego, utworzenie punktów gastronomicznych.	2003r	Zarząd Gminy			inwestorzy
9	Stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju działalności gastronomicznej na terenie całej gminy.	2000r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot współpracujący	Środki	Źródło środków
Cel strategiczny (2): Wsparcie rozwoju bazy dydaktycznej oraz doskonalenie kadr oświaty						
1	Budowa gimnazjum z zapleczem i bazą dydaktyczną lub szkoły podstawowej łącznie z przedszkolem.	lata 2001-2005	Zarząd Gminy	Kuratorium Oświaty, Komitet Społeczny, dyrektor szkoły		Budżet Gminy subwencje z budżetu państwa Kuratorium Oświaty
2	Modernizacja szkół i budowa sal gimnastycznych w miejscowościach: Wampierzów, Wadowice Dolne, Zabrze, Wola Wadowska, Jamy. - Modernizacja i wyposażenie boisk.	od 2000r.	Zarząd Gminy	Kuratorium Oświaty, Komitet Społeczny, dyrektorzy szkół		Budżet Gminy subwencje z budżetu państwa Kuratorium Oświaty
3	Doposażenie szkół w komputery, sprzęt sportowy, pomoce dydaktyczne, utworzenie pracowni przedmiotowych.		Zarząd Gminy	dyrektorzy szkół,		Budżet Gminy.
4	Zatrudnienie wykwalifikowanej kadry dydaktycznej (do nauki języków obcych)	1999/2000 r.	Zarząd Gminy	dyrektorzy szkół		Budżet Gminy
5	Utworzenie przedszkola o wydłużonym czasie pracy we wsi Wadowice Górne.	1999 r.	Zarząd Gminy	dyrektor przedszkola		Budżet Gminy.
6	Rozwój zajęć pozalekcyjnych: chór, kółka zainteresowań, SKS-y (Szkolne Kluby Sportowe), kursy j. obcych.	1999/2000r	Zarząd Gminy	Dyrektorzy szkół		Budżet Gminy
Cel strategiczny (3): Doskonalenie usług socjalno-bytowych celem poprawy standardu życia mieszkańców						
1	Doposażenie Ośrodka Zdrowia w sprzęt specjalistyczny.	2002 r.	Zarząd Gminy	Podkarpacka Kasa Chorych (PKCh),		Podkarpacka Kasa Chorych
2	Uruchomienie gabinetu rehabilitacyjnego.	2000 r.	Zarząd Gminy	Podkarpacka Kasa Chorych		Podkarpacka Kasa Chorych
3	Uruchomienie apteki leków gotowych.	2000 r.	Zarząd Gminy			
4	Budowa ośrodka pomocy społecznej lub adaptacja istniejącego do pobytu całodobowego	2003 r.	Zarząd Gminy	Podkarpacka Kasa Chorych		Podkarpacka Kasa Chorych Budżet Gminy Wojewódzki Ośrodek Pomocy Społecznej
5	Rozwiązanie problemu dojazdu pielęgniarki i lekarza do chorych.	2000r.	Zarząd Gminy	PKCh kierownikGOPS		Budżet gminy, Sr.pom.
6	Sprzedaż parku w miejscowości Jamy-Przybysz z określeniem sposobu wykorzystania.		Zarząd Gminy			

KIERUNEK: Ochrona środowiska i krajobrazu wiejskiego

Lp	Nazwa zadania	Termin realizacji	Odpowiedzialny	Podmiot współpracujący	Środki	Źródło środków
Cel strategiczny (1): Budowa infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodnościekowej oraz gospodarki odpadami						
1	Opracowanie dokumentacji dot. budowy oczyszczalni ścieków.	1999 r.	Zarząd Gminy			Budżet Gminy
2	Budowa oczyszczalni ścieków - rozpoczęcie	2000 r.	Zarząd Gminy		2 000 000 zł oczyszczalnia i kanalizacja łącznie	Budżet Gminy, WFOŚ, Budżet Województwa, Środki pomocowe.
3	Budowa sieci kanalizacyjnej. a) opracowanie dokumentacji. b) wykonanie kanalizacji.	1999 r. 2002 r.	Zarząd Gminy		2 000 000 zł oczyszczalnia i kanalizacja łącznie	Budżet Gminy, WFOŚ, Budżet Województwa, Środki pomocowe.
4	Wskazanie lokalizacji wysypiska.	1999 r.	Zarząd Gminy		2 000 000 zł.	Budżet Gminy, WFOŚ, Budżet Województwa, Środki pomocowe.
5	Opracowanie dokumentacji dot. budowy wysypiska śmieci.	2000 r.				
6	Budowa wysypiska.	2001 r.				
Cel strategiczny (2): Podnoszenie świadomości ekologicznej.						
1	Opracowanie i wdrożenie programu szkoleniowego dotyczącego ochrony środowiska dla mieszkańców gminy	od 1999 r.	Zarząd Gminy	Rady Sołeckie	3 000 zł/rok	Budżet Gminy
2	Edukacja proekologiczna dzieci i młodzieży		Zarząd Gminy	dyrektorzy szkół		
3	Poprawa estetyki gminy a) likwidacja dzikich wysypisk b) organizowanie dni sprzątania terenów gminnych c) organizacja konkursów na najładniejszy ogród, gospodarstwo, wieś.	od 1999r. co roku od 2000r.	Zarząd Gminy	Rady Sołeckie	1 000 zł 2 000 zł.	Budżet Gminy
4	Zmiana instalacji grzewczych z węglowych na "przyjazne środowisku" a) w budynkach użyteczności publicznej b) w budynkach prywatnych	1999-2002 2005	Zarząd Gminy		150 000 zł /budynek	UG, WFOŚ, środki pomocowe. właściciele budynków

KIERUNEK :   *Ochrona środowiska i krajobrazu wiejskiego***Cel strategiczny (3) :   *Racjonalna gospodarka przestrzeni - zachowanie architektury i kultury ludowej.***

1	Opracowanie planu przestrzennego zagospodarowania	2000r.	Zarząd Gminy		100 000zł	Budżet Gminy
2	Inwentaryzacja obiektów stanowiących wartość historyczną, przyrodniczą i kulturową.	2000 r.	Zarząd Gminy	GOK		
3	Ochrona i renowacja przydrożnych kapliczek, krzyży, starych domów.	2000 r.	Zarząd Gminy	GOK		Budżet Gminy środki pomocowe
4	Kultywowanie tradycji ludowych Wsparcie działalności istniejących zespołów ludowych.	na bieżąco	Zarząd Gminy	GOK		Budżet Gminy środki pomocowe Fundacja Batorego

MONITOROWANIE REALIZACJI STRATEGII

Lp	Zadanie	Termin	Odpowiedzialni
1	Nadzór nad realizacją strategii	na bieżąco	Wójt
2	Przygotowanie informacji o stanie realizacji zadań strategii . Bieżący monitoring strategii	na koniec każdego roku	osoba odpowiedzialna za rozwój i promocję gminy
3	Spotkania Zespołów Problemowo-Zadaniowych ds. realizacji celów i zadań strategicznych	przynajmniej 1 raz w każdym kwartale	osoba odpowiedzialna za rozwój i promocję gminy koordynatorzy zespołów problemowo-zadaniowych
4	Spotkania Koordynatorów Zespołów Problemowo-Zadaniowych i Wójta nt realizacji celów i zadań strategicznych	przynajmniej 1 raz w roku	Wójt osoba odpowiedzialna za rozwój i promocję gminy

UPOWSZECHNIANIE STRATEGII

Lp	Zadanie	Termin	Odpowiedzialni
1	Opracowanie raportu z Sesji	czerwiec	
2	U powszechnianie głównej części raportu	wrzesień	Zarząd i Rada Gminy
3	Organizacja seminarium lub konferencji z udziałem szerokiej grupy mieszkańców nt. Strategii Rozwoju Gminy	wrzesień	Zarząd i Rada Gminy
4	Organizacja spotkań w sołectwach nt. Strategii Gminy	do końca 1999	Zarząd i Rada Gminy Rady Sołeckie
5	Organizacja spotkań z młodzieżą nt Strategii Rozwoju Gminy	do końca 1999 oraz w każdym następnym roku	Zarząd i Rada Gminy Rady Sołeckie Gminny Ośrodek Kultury
6	Promocja strategii	na bieżąco z wykorzystaniem przyjętych lokalnych form informacji	Zarząd i Rada Gminy

Załączniki do raportu

z

Partnerskiej Sesji Strategicznej

Mocne strony

1. Istniejące zakłady produkcyjne zatrudniające znaczącą ilość osób.
(Zakłady Przetwórstwa Mięsnego, zakład produkujący rury PCV, zakład produkujący drobne elementy metalowe m.in. dla Fiat Auto Poland.)
2. Duży potencjał siły roboczej w wieku produkcyjnym (m.in. byli pracownicy WSK-Mielec).
3. Korzystne położenie względem Mielca - strefa ekonomiczna.
4. Początki specjalizacji gospodarstw rolniczych (trzoda chlewnna) i zrzeszania się rolników (Wadowickie Stowarzyszenie).
5. Dobre warunki do budowy kąpieliska. (przy ujściu Rz. Zgórskiej - Wadowice Dolne)
6. Wodociągowanie gminy - 100 %.
Gazyfikacja gminy - 50 %; telefony.

Słabe strony

1. Brak obiektów gastronomicznych, bazy noclegowej, ośrodków rekreacyjnych oraz punktów usługowych. (fryzjer, krawiec, itp.)
2. Bezrobocie - brak miejsc pracy poza rolnictwem. (tendencja wzrostowa, zwolnienia w Mielcu).
3. Infrastruktura techniczna :
  - * brak kanalizacji
  - * brak oczyszczalni ścieków, wysypiska śmieci.
  - * słaba nawierzchnia dróg.
4. Ograniczone możliwości zbytu produktów rolnych (brak z-dów przetwórstwa rolnego).
5. Ubożenie społeczeństwa gł. ze względu na rolniczy charakter gminy.
Bardzo niski dochód rolniczy.
6. Duża odległość od głównych szlaków komunikacyjnych i ośrodków akademickich.

Szanse

1. Środki pomocowe z UE. (SAPARD, ISPA) i z Banku Światowego.
2. Bliskość rynku wschodniego.
3. Utworzenie szkolnictwa wyższego w Mielcu.
4. Strefa ekonomiczna w Mielcu.

Zagrożenia

1. Upadek zakładów przemysłowych w Mielcu.
2. Niekorzystna polityka rolna państwa, brak polityki regionalnej. Import zbóż i mięsa do Polski.
3. Subsydiowane rolnictwo UE.
4. Perspektywa przyjęcia Polski do UE na niekorzystnych warunkach.
5. Niestabilna polityka podatkowa.
6. Słabe wsparcie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości w zakresie preferencyjnych kredytów i ulg podatkowych.
7. Brak jasnych kryteriów ubiegania się o środki pomocowe.

Propozycje mocnych stron:

1. Duży potencjał siły roboczej w wieku produkcyjnym. (m.in.byli pracownicy WSK Mielec) **18 pkt.**
2. Dodatni przyrost naturalny **3 pkt.**
3. Istniejące zakłady produkcyjne zatrudniające znaczącą ilość osób. (Zakłady Przetwórstwa Mięsnego, zakład produkujący rury PCV, zakład produkujący drobne elementy metalowe m.in. dla "Fiata") **29 pkt.**
4. Korzystne położenie względem Mielca (strefa ekonomiczna). **18 pkt.**
5. Infrastruktura techniczna:
  - wodociągowanie gminy 100%
  - gazyfikacja 50%
  - telefony**11 pkt.**
6. Dobra baza mieszkaniowa, warunki do rozwoju budownictwa mieszkaniowego (np.pustostany po SKR) **6 pkt.**
7. Dobre warunki do budowy kąpieliska przy ujściu rz. Zgórskiej (Wadowice D.) **11 pkt.**
8. Duża ilość publicznych obiektów wiejskich (Dom Kultury, Domy Strażaka, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, zespół ludowy, ośrodek zdrowia) **6 pkt.**
9. Początki specjalizacji gospodarstw rolnyc (trzoda chlewna) i zrzeszania się rolników (Wadowickie Zrzeszenie) **16 pkt.**
10. Istnienie gruntów komunalnych. **6 pkt.**
11. Park podworski. **3 pkt.**
12. Duże złoża wód podziemnych. **3 pkt.**
13. Dobre usprzętowanie gospodarstw rolnych. **0 pkt.**
14. Dobrze rozwinięta sieć handlowa (sklepy spożywcze, punkty skupu produktów rolnych). **7 pkt.**
15. Możliwości rozwoju agroturystyki. **4 pkt.**

Propozycje słabych stron

1. Słabe gleby wymagające melioracji (nieuregulowane stosunki wodne). **8 pkt.**
2. Bezrobocie - brak miejsc pracy poza rolnictwem, tendencje wzrostowe - zwolnienia w Mielcu. **19 pkt.**
3. Niskie kwalifikacje zawodowe, słabe wykształcenie mieszkańców (rolników). **5 pkt.**
4. Infrastruktura techniczna:
  - brak kanalizacji .
  - brak oczyszczalni ścieków.
  - brak wysypiska śmieci.
  - słaba nawierzchnia dróg.**17 pkt.**
5. Małe zainteresowanie rozwojem drobnej przedsiębiorczości. **2 pkt.**
6. Ubożenie społeczeństwa z uwagi na charakter rolniczy gminy, zbyt niski dochód rolniczy. **12 pkt.**
7. Mała skala produkcji, rozdrobnienie gospodarstw, mała ilość gospodarstw towarowych, brak powiązań producentów z odbiorcami (umowy kontraktacyjne). **7 pkt.**
8. Ograniczone możliwości zbytu produktów rolnych (brak zakładów przetwórstwa rolnego), brak interwencyjnego skupu trzody chlewnej. **13 pkt.**
9. Słabe warunki lokalowe szkół, niski poziom nauczania w zakresie komputeryzacji, języków obcych. Niski poziom edukacji pozaszkolnej młodzieży (plastyka, muzyka). **1 pkt.**
10. Duża odległość od ośrodków akademickich i głównych szlaków komunikacyjnych. **10 pkt.**
11. Mała aktywność młodzieży (organizacje, kluby sportowe). **1 pkt.**
12. Brak obiektów gastronomicznych, bazy noclegowej, ośrodków rekreacyjnych i punktów usługowych (fryzjer, krawiec, itp.) **21 pkt.**
13. Brak organizacji pozarządowych wspierających rozwój gminy. **2 pkt.**
14. Słaba promocja gminy na zewnątrz. **6 pkt.**

Propozycje Wizji:

Gmina położona blisko miasta Mielec, zwłaszcza jej część Piątkowiec. Gmina jako całość winna być gminą rolniczą, natomiast część wschodnia (blisko Mielca) winna być nastawiona na cele drobnej wytwórczości i przetwórstwa. Ekspansja przemysłowa Mielca następuje właśnie w tym kierunku, dlatego należy położyć nacisk na przemysłowe uzbrojenie terenu (począwszy od wschodniej strony) - drogi, chodniki, oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, modernizacja linii energetycznej). Im dalej od Mielca tym bardziej winno się zmieniać w kierunku rolniczym i przetwórczym mając na celu zaopatrywanie Mielca w żywność.

Gmina Wadowice Górne powinna rozwijać rolnictwo, w tym przede wszystkim hodowlę trzody chlewnej a także tworzyć zakłady pracy celem zmniejszenia bezrobocia. Pozakładać w gminie telefony i gaz, żeby mieszkańcom żyło się lepiej. Należy wybudować ośrodek wypoczynkowy w parku w Izbiskach (wykorzystać bliskość stawów).

Gmina Wadowice Górne w przyszłości to obszar rozwinięty pod względem rolnictwa, turystyki; z drobnymi przedsiębiorstwami usługowo-produkcyjnymi, posiadający dobre szlaki komunikacyjne. Obszar posiadający ośrodki wypoczynkowe, skanalizowana, z wysypiskiem śmieci i oczyszczalnią ścieków.

Gmina Wadowice Górne - gospodarczy lider powiatu mieleckiego, dzięki przedsiębiorczym mieszkańcom; z rozwiniętym rolnictwem oraz atrakcyjnymi terenami do inwestycji umożliwiająca zrównoważony rozwój i spokojne życie mieszkańcom.

Gmina o wysokotowarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej z rozwiniętą bazą przetwórczo-spożywczą, dobrze rozwiniętą siecią usługowo-handlową, atrakcyjna krajobrazowo i turystycznie.

Gmina zadbana ekologicznie, umiejąca współżyć z przyrodą; przedsiębiorczo-rolnicza, zdążająca do rozwoju oświaty i inwestująca w młode pokolenie.

Gmina powinna być:

- gościnna
- atrakcyjna
- do zainwestowania i zamieszkania
- bogata i uprzemysłowiona, z rozwiniętym przetwórstwem rolno-spożywczym i dodatkowymi miejscami pracy.

Gmina z nowoczesnym rolnictwem prowadzącym do dobrobytu mieszkańców, z rozwiniętym przetwórstwem rolno-spożywczym. Przyjazna i otwarta dla wszystkich inwestorów tworzących miejsca pracy. Gościnna dla tych, którzy wybiorą naszą okolicę na wypoczynek w wygodnej bazie turystycznej.

Gmina Wadowice Górne powinna rozwijać produkcję rolną (jarzyny, nasiona). Przetwórstwo rolne powinno stworzyć duże specjalistyczne chłodnie, w których magazynowane i przechowywane byłyby produkty regionalne wysyłane do krajów europejskich. Rozwijać powinna się także drobna przedsiębiorczość.

Gmina Wadowice powinna rozwijać się w następujących kierunkach: rolnictwo, usługi i handel, rekreacja, przetwórstwo rolno-spożywcze.

Składy zespołów problemowo-zadaniowych - SWOT:

GR. I

1. Teresa Pietras, nauczycielka - Wola Wadowska
2. Dorota Ścibor, nauczycielka - Wadowice Dolne
3. Józef Koziół, sekretarz gminy - Wampierzów
4. Teresa Kurgan, prac. socjalny - Wadowice Górne
5. Stanisław Robak, sołtys - Wadowice Górne
6. Elżbieta Midura, emeryt - Piątkowiec
7. Iwona Furdyna, pracownik UG - Wierzchowiny.

GR. II

1. Józef Kagan, sołtys - Zabrze
2. Stanisław Wych, sołtys - Grzybów
3. Jan Węgrzyn, sołtys - Izbiska
4. Antoni Guta, sołtys - Wierzchowiny
5. Czesław Bigolu, rolnik - Zabrze
6. Gogdan Grudziński, rolnik - Zabrze

GR. III

1. Stanisław Soboń, radny - Piątkowiec
2. Stanisław Sypek, rolnik - Kawęczyn
3. Józef Leśniak, piekarz - Piątkowiec
4. Jan Walczak, sołtys - Przebendów
5. Łukasz Sady, ODR - Tarnów

GR. IV

1. Eugeniusz Trela, radny - Kawęczyn
2. Janusz Szot, radny - Przebendów
3. Waclaw Miga, radny - Wadowice Dolne
4. Stanisław Padykuła, rolnik - Kosówka
5. Emil Gula, rolnik - Izbiska
6. Leszek Midura, rolnik - Wadowice Górne
7. Elżbieta Zejko, TZDDR Mielec - Czermin

GR. V

1. Stefan Rysak, wójt gminy - Wadowice Górne
2. Stanisław Kagan, ODR Wadowice - Wadowice
3. Józef Czepiel, przedst. IR - Kawęczyn
4. Piotr Woszczyzna, radny - Wampierzów
5. Anna Warchołowska, MARR Mielec - Mielec

Składy zespołów problemowo-zadaniowych - Cele strategiczne i kierunki rozwoju:

GR.I. Rolnictwo

1. Stanisław Kagan, WODR Boguchwała - Wadowice Górne
2. Józef Czapiel, Delegat IR. - Kawęczyn
3. Ryszard Bakalarz, członek Rady Gminy, rolnik - Wadowice Górne
4. Janina Midura, radna, sołtys - Wadowice Górne
5. Józef Kagan, sołtys - Zabrze
6. Kazimierz Skiba, prezes Wadowickiego Zrzeszenia Producentów Rolnych - Kawęczyn

GR.II. Przedsiębiorczość

1. Piotr Woszczyzna, radny - Wampierzów
2. Stanisław Kagan, WODR Boguchwała - Wadowice Górne
3. Antonina Kulig, sołtys - Wampierzów
4. Stefan Rysak, wójt - Wadowice Górne
5. Stanisław Jeż, przedsiębiorca - Wadowice Górne
6. Andrzej Niedzielski - Piątkowiec.

GR. III. Podnoszenie standardu cywilizacyjnego.

1. Stanisław Robak, sołtys - Wadowice Górne
2. Elżbieta Midura, emeryt - Piątkowiec
3. Teresa Kurgan, pracownik GOPS - Wadowice Górne
4. Teresa Pietras, radna, nauczyciel - Wola Wadowska
5. Józefa Kozioł, sekretarz gminy - Wampierzów
6. Dorota Ścibor, nauczyciel - Wadowice Dolne
7. Iwona Furdyna, pracownik UG - Wierzchowiny
8. Stanisław Soboń, radny - Piątkowiec
9. Stanisław Wych, sołtys - Grzybów

GR. IV. Ochrona środowiska

1. Henryk Gacek, prezes GS - Wadowice
2. Józef Węgrzyn, radny - Izbiska
3. Janusz Szot, radny - Przebendów
4. Zdzisław Lasota, nauczyciel - Jamy
5. Zbigniew Turczyn, Rada Sołecka - Jamy

.Spis treści

Skład Rady Gminy Wadowice Górne w latach 1998 - 2002	1
Skład Zarządu Gminy Wadowice Górne	1
1. Wprowadzenie	2
2. Ogólna charakterystyka gminy Wadowice Górne	4
3. Analiza uwarunkowań społecznych	5
<i>3.1. Ludność</i>	5
3.1.1. Liczba ludności	5
3.1.2. Sieć osadnicza	7
3.1.3. Gęstość zaludnienia	8
3.1.4. Przyrost naturalny	10
3.1.5. Saldo migracji	12
3.1.6. Struktura wiekowa	12
3.1.7. Struktura wiekowa użytkowników gospodarstw	14
3.1.7. Struktura wykształcenia mieszkańców	14
3.1.8. Struktura wykształcenia użytkowników gospodarstw	16
3.1.9. Aktywność zawodowa	18
3.1.10. Źródła dochodu	20
<i>3.2. Infrastruktura społeczna</i>	23
3.2.1. Oświata	23
3.2.2. Ochrona zdrowia	23
3.2.3. Kultura	24
4. Analiza uwarunkowań gospodarczych	27
<i>4.1. Rolnictwo</i>	27
4.1.1. Użytkowanie ziemi	27
4.1.2. Jakość gruntów oraz waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	29
4.1.3. Struktura agrarna	31
4.1.4. Produkcja roślinna	34
4.1.5. Produkcja zwierzęca	35
4.1.6. Wielkość i struktura produkcji rolniczej	38
4.1.7. Globalna produkcja rolnicza. Dochód rolniczy	40
4.1.8. Intensywność organizacji produkcji	41
4.1.9. Gospodarstwa towarowe i zaczątki specjalizacji	42
4.1.10. Pozostałe informacje o rolnictwie	43
<i>4.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza</i>	46
<i>4.3. Infrastruktura techniczna</i>	49
4.3.1. Sieć drogowa	49
4.3.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	50
4.3.3. Gospodarka odpadowa	50
4.3.4. Sieć gazowa	50
4.4.5. Telefonizacja	50

4.4. Zasoby mieszkaniowe	51
4.6. Zasoby pracy	54
4.7. Budżet Gminy	55
PODSUMOWANIE I SUGESTIE	57

PROGRAMOWANIE ROZWOJU GMINY WADOWICE GÓRNE

<i>Raport z Partnerskiej Sesji Strategicznej</i>	59
Wizja Rozwoju Gminy	60
Kierunki i Cele Strategiczne Rozwoju Gminy	61
Plany Zadań	63
Rolnictwo i leśnictwo	
Przedsiębiorczość	
Podniesienie standardu cywilizacyjnego gminy	
Ochrona środowiska i krajobrazu wiejskiego	
Upowszechnianie Strategii Rozwoju Gminy	
Monitoring realizacji Strategii	
Załączniki do raportu z Partnerskiej Sesji Strategicznej	
<i>Analiza SWOT</i>	
Mocne Strony Gminy	
Słabe Strony Gminy	
Sprzyjające czynniki zewnętrzne - szanse	
Niesprzyjające czynniki zewnętrzne - zagrożenia	
Propozycje mocnych stron zgłoszone przez grupy	
Propozycje słabych stron zgłoszone przez grupy	
Propozycje Wizji zgłoszone przez grupy	
Składy grup problemowo-zadaniowych	

SPIS TREŚCI